Swyddfa Cyllid Ewropeaidd Cymru

Rhaglenni’r Cronfeydd Strwythurol Ewropeaidd 2014-2020

Matrics Themâu Trawsbynciol

Cronfa Gymdeithasol Ewrop 2014 - 2020

Dyddiad: Mawrth 2020

Gwefan: https://llyw.cymru/cronfeydd-strwythurol-yr-ue-2014-i-2020-canllawiau-prosiectau?_ga=2.194034789.917460492.1583238260-397661037.1549273374 | E-bost:enquiries-wefo@wales.gov | Ffôn: 0845 010 3355
Fersiwn 6 Mawrth 2020

Cynnwys

Cyflwyniad 1

Gorllewin Cymru a'r Cymoedd 2

Echel Flaenoriaeth 1 - Trechu Tlodi drwy Gyflogaeth Gynaliadwy 3

Echel Flaenoriaeth 2 – Sgiliau ar gyfer Twf 21

Echel Flaenoriaeth 3 - Cyflogaeth a Chyrhaeddiad Ieuenctid 37

Dwyrain Cymru 54

Echel Flaenoriaeth 1 - Trechu Tlodi drwy Gyflogaeth Gynaliadwy 55

Echel Flaenoriaeth 2 – Sgiliau ar gyfer Twf 70

Echel Flaenoriaeth 3 – Cyflogaeth a Chyrhaeddiad Ieuenctid 85

ATODIAD 101

Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd – Cysylltiadau a Chyfeiriadau Gwybodaeth Defnyddiol 101

Cod Eco 104

Dogfen Fersiwn Rheoli Canllawiau CCT 107

Cyflwyniad

DYLID DARLLEN Y CANLLAWIAU HYN AR Y CYD Â DOGFEN GYFARWYDDYD ALLWEDDOL THEMÂU TRAWSBYNCIOL CRONFA GYMDEITHASOL EWROP 2014-2020.

Mae'r canllawiau hyn wedi'u cynllunio o amgylch y blaenoriaethau yn y rhaglen, felly dim ond yr adran sy'n ymwneud â'r flaenoriaeth sy'n berthnasol i'ch gweithrediad y mae angen i chi ei darllen.

Y Themâu Trawsbynciol i'w hintegreiddio yn Rhaglenni'r Cronfeydd Strwythurol 2014-2020 yng Nghymru yw: Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd, yn cynnwys yr Iaith Gymraeg, Datblygu Cynaliadwy a Threchu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol.

Mae'r canllawiau hyn wedi'u bwriadu i gefnogi'r rhai sy'n datblygu 'gweithrediadau' a'r rheini sy'n asesu 'gweithrediadau' i ddeall sut y gellir integreiddio'r themâu trawsbynciol mewn gweithgarwch, gan roi manylion am y dangosyddion a'r targedau (lle y bo'n briodol) ar gyfer pob un o'r themâu trawsbynciol, ochr yn ochr â rhestr o'r mathau posibl o gamau gweithredu y dylid eu cymryd i alluogi'r themâu trawsbynciol i ychwanegu gwerth at nod cyffredinol y 'gweithrediad'.

<u>CYFARWYDDIADAU AR GYFER DEFNYDDIO'R CANLLAWIAU.</u>

Er mwyn helpu gweithrediadau (prosiectau yn flaenorol) i gyflawni ar y themâu trawsbynciol, mae set o gamau gweithredu Penodol wedi'i chynnwys ar gyfer pob blaenoriaeth. Ni fydd pob cam gweithredu penodol yn berthnasol i bob gweithrediad. Dylech ddewis y rhai sy'n gweddu orau i'r gweithgaredd rydych yn gwneud cais am gyllid ar ei gyfer. Ceir set o gamau gweithredu generig hefyd, a gall y mwyafrif o weithrediadau gyfrannu at y rhain.

Gorllewin Cymru a'r Cymoedd
Rhaglen Cronfa Gymdeithasol Ewrop
2014 – 2020

Echel Flaenoriaeth 1 - Trechu Tlodi drwy Gyflogaeth Gynaliadwy

BLAENORIAETH BUDDSODDI: Cynhwysiant gweithredol, gan gynnwys bwriad i hybu cyfle cyfartal a chyfranogi gweithredol, a gwella cyflogadwyedd.

AMCAN PENODOL 1: Cynyddu cyflogadwyedd y rhai sydd agosaf at y farchnad lafur ac sy'n wynebu'r risg fwyaf o dlodi.

AMCAN PENODOL 2: Cynyddu cyflogadwyedd pobl sy'n Economaidd anweithgar ac sy'n Ddiwaith yn yr Hirdymor sy'n 25 oed a throsodd sy'n wynebu rhwystrau cymhleth i gyflogaeth.

AMCAN PENODOL 3: Gostwng cyfraddau tangyflogaeth neu absenoldeb unigolion cyflogedig sydd â chyflyrau iechyd sy'n cyfyngu ar waith a/neu rwystrau eraill i ymgysylltu â'r farchnad lafur mewn modd cynaliadwy.

Camau gweithredu penodol.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
<u>Mae'r camau gweithredu canlynol yn ymwneud ag Amcanion Penodol ap1, ap2 ac ap3 o dan Flaenoriaeth 1</u> • Datblygu rhaglenni iechyd yn y gweithle sy'n helpu pobl â phroblemau sy'n gysylltiedig ag iechyd yn y gwaith a/neu gynorthwyo pobl i ddychwelyd i'r gwaith yn ddiogel ac yn gynt gan felly ostwng lefelau absenoldeb oherwydd salwch ar gyfer y cyflogai a'r cyflogwr <u>Er enghraifft:</u> • Gweithio cydgysylltiedig gyda chyflogwyr, meddygon teulu a gweithwyr gofal iechyd proffesiynol i adnabod datrysiadau derbyniol sy'n rhoi cymorth i fusnes gyflogi rhywun ag anabledd neu gyflwr sy'n cyfyngu ar ei allu i weithio a/neu helpu'r rhai ag anableddau neu gyflyrau sy'n cyfyngu ar eu gallu i weithio i aros mewn cyflogaeth.	**<u>Mae'r camau gweithredu canlynol yn ymwneud â phob un o'r tri amcan penodol dan Flaenoriaeth 1</u>** • Mae'n ofynnol i'r holl weithrediadau ddylunio camau gweithredu a fydd yn achosi'r canlyniad gofynnol i'r grŵp targed dynodedig, gan ddefnyddio Gwybodaeth am y Farchnad Lafur i sicrhau bod cyfranogwyr wedi'u harfogi i wneud dewisiadau gwybodus am eu gyrfaoedd ac i gael mynediad at gyfleoedd ar gyfer cyflogaeth. Un ffordd o sefydlu thema drawsbynciol Datblygu Cynaliadwy o fewn gweithgarwch fyddai darparu gweithgarwch addysg amgylcheddol arloesol. • Wrth wneud hyn, dylai gweithgareddau ddarparu cyfleoedd i ddilyn cymwysterau amgylcheddol galwedigaethol neu academaidd pellach megis NVQ lefel 1-3. Yn eu tro gallai'r rhain arwain yn y pen draw at ennill cymwysterau ar lefel uwch a chael cyflogaeth yn sector yr economi rhad ar garbon, y sector nwyddau / gwasanaethau amgylcheddol ac effeithlonrwydd adnoddau.	**<u>Mae'r camau gweithredu canlynol yn ymwneud ag amcanion penodol 1 a 2 dan Flaenoriaeth 1</u>** • Cymorth i bobl gamu i mewn i gyflogaeth gan gynnwys darparu cyngor ynghylch dysgu, cyfleoedd cyflogaeth a chwiliadau am swyddi. Mae'n bosibl na fydd rhai cyfranogwyr erioed wedi profi cyfnodau o ddiweithdra ac felly na fyddant yn ymwybodol o'u hopsiynau • Cymorth ar gyfer gweithgareddau sy'n cynorthwyo unigolion i drosglwyddo eu sgiliau yn enwedig i feysydd lle mae prinder sgiliau. • Cymorth wedi'i dargedu i ddileu rhwystrau i gyfranogiad llawn mewn dysgu gan gynnwys hyfforddiant galwedigaethol. • Cymorth ar gyfer cynllun mentora ac eiriolaeth (efallai y bydd angen llai o gymorth ar gyfer y rhai sydd agosaf at y farchnad lafur).

Camau gweithredu penodol.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**

• Rhaglenni iechyd yn y gwaith megis Cymru Iach ar Waith[1] (rhan o raglen Iechyd yn y Gweithle Llywodraeth Cymru) neu raglen Iechyd ar Waith GIG Cymru[2]
 	
• Cymorth ar gyfer ffyrdd iachach o fyw, gan gynnwys cymorth wedi'i dargedu ar gyfer unigolion â phroblemau camddefnyddio cyffuriau ac alcohol
 	
• Darparu gwasanaethau cymorth a/neu gyngor ar gyfer cyflogwyr ac ar gyfer unigolion ag anableddau neu gyflyrau iechyd sy'n cyfyngu ar eu gallu i weithio a fydd yn dileu rhwystrau sy'n eu hatal rhag ymgysylltu â, a/neu gyfranogi yn y farchnad waith ac mewn cyfleoedd hyfforddi a gwirfoddoli.
Gweithio gyda grwpiau / mudiadau anabledd lleol er mwyn cefnogi'r rhai sydd wedi ymddieithrio fwyaf
	• Gall hyfforddiant sgiliau mewn rheolaeth amgylcheddol ddarparu llwybr tuag at gyflogaeth gynaliadwy yn y sector amgylcheddol sy'n tyfu drwy'r amser. Darperir hyfforddiant ymarferol mewn sgiliau rheolaeth amgylcheddol yng Nghymru gan sefydliadau megis LANTRA[5] a Chanolfan Busnes Gwyrdd Cymru[6]. Mae LANTRA yn darparu cyrsiau mewn cadwraeth amgylcheddol sy'n arwain, er enghraifft, at Ddiploma Cenedlaethol mewn rheolaeth amgylcheddol.	• Targedu cymorth i ddatblygu sgiliau sy'n gysylltiedig â gwaith ar gyfer rhai sy'n ymuno â'r farchnad lafur am y tro cyntaf, gan gynnwys ysgrifennu CV, cyrsiau sgiliau TGCh o lefel sylfaen ymlaen, gostwng nifer y rhai sydd wedi'u hallgáu'n ddigidol (efallai y bydd angen llai o gymorth ar gyfer y rhai sydd agosaf at y farchnad lafur).
		• Dulliau arloesol o ddarparu mynediad at wasanaethau TG er mwyn hybu addysg a hyfforddiant.
		• Darparu cymorth wedi'i deilwra er mwyn dileu'r rhwystrau i addysg a hyfforddiant ar gyfer unigolyn.
		
		• Rhoi cymorth i unigolion sy'n derbyn y cyfle i wirfoddoli/mynychu lleoliadau gwaith. Gallai'r cymorth gynnwys:-
		  ○ Sesiynau gwybodaeth yn amlygu disgwyliad y sefydliad / cyflogwr sy'n cymryd rhan;
		  ○ Cefnogaeth yn ystod eu lleoliad, gwerthuso a phenodi mentor yn y lleoliad.

[1] Cymru Iach ar Waith http://www.cymruiacharwaith.cymru.nhs.uk/hafan neu Iechyd yn y Gweithle Llywodraeth Cymru https://gov.wales/topics/health/improvement/work/?skip=1&lang=cy
[2] 'Iechyd ar Waith' GIG Cymru http://www.wales.nhs.uk/iechydagwaith
[5] Lantra https://www.wales.lantra.co.uk/cy
[6] Canolfan Busnes Gwyrdd Cymru http://www.walesgreenbusinesscentre.co.uk/

Camau gweithredu penodol.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
• Er enghraifft, dileu rhwystrau ffisegol, gwneud addasiadau o ran hygyrchedd y gweithle, darparu deunyddiau hygyrch megis fersiynau Braille, sain neu mewn print bras • Gweithio cydgysylltiedig ag ystod o asiantaethau sy'n cyflawni camau gweithredu i gefnogi'r broses bontio o fudd-daliadau i gyflogaeth, gan gynnwys: - gwasanaethau eiriolaeth megis Cyngor Ar Bopeth; - hyfforddiant ar hawliau cyflogaeth, gan gynnwys contractau dim oriau • Os yw eich gweithrediad yn dewis Dangosydd sy'n ymwneud â rhwystrau cymhleth lle mae gan gyfranogwyr Gyflyrau Iechyd sy'n Cyfyngu ar eu Gallu i Weithio, Anableddau, lle maent dros 54 oed, lle mae ganddynt anableddau gofal neu ofal plant, dylid eu cyfeirio at y wybodaeth a ddarperir yn yr adran camau gweithredu generig ar gyfer Blaenoriaeth 1.	• Mae Canolfan Busnes Gwyrdd Cymru yn darparu ystod o fathau o gymorth i fusnesau integreiddio arferion datblygu cynaliadwy yn eu gweithrediadau pob dydd. Maent yn darparu ystod o gyrsiau rheolaeth amgylcheddol dan y categorïau canlynol: ○ Rheolaeth amgylcheddol ○ Rheoli gwastraff ○ Cludiant ○ Deddfwriaeth amgylcheddol ○ Rheoli llygredd ○ Ynni adnewyddadwy ○ Rheoli ynni	• Rôl ddynodedig â chyfrifoldeb am ganfod lleoliadau gwaith, sicrhau bod ystod eang ac amrywiol o gyflogwyr yn chwarae rhan ac yn gefnogol a bod lleoliadau'n cynnig profiad gwaith gwerthfawr (sgiliau ymarferol) tra'n neilltuo amser bob wythnos i barhau i feithrin sgiliau hanfodol. • Sefydlu grwpiau cymorth cymheiriaid i gefnogi ac annog cyfranogwyr yn ystod y lleoliad gwirfoddoli/gwaith gan ddatblygu 'dysgu rhwng cymheiriaid'. • Darparu "Cronfa Rhwystrau" i gynorthwyo gyda chostau cludiant neu ofal plant; byddai'r gronfa hon ar gael am gyfnod cyfyngedig ac yn cael ei defnyddio i bontio'r bwlch rhwng eu diwrnod cyntaf o gyflogaeth a'u siec gyflog gyntaf ar gyfer y rhai yr ystyrir eu bod fwyaf mewn angen. • Darparu cwrs sylfaen mewn cyllidebu ariannol gyda'r nod o sicrhau bod unigolyn yn meithrin gallu i reoli ei gyllid.

Camau gweithredu penodol.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
• Rhoi cymorth a/neu gyngor i gyflogwyr/mentrau/sefydliadau i naill ai 'mabwysiadu' neu 'wella' strategaeth neu system monitro cydraddoldeb ac amrywiaeth neu 'wella'r' strategaeth neu'r system fonitro sydd ganddynt yn barod. **(ap3 yn unig)** • Cyflogi staff medrus o fewn eich gweithrediad i gwrdd â'r dangosydd hwn yn ogystal ag ymrwymiadau ehangach eraill o ran cyfle cyfartal a restrir yng nghynllun busnes eich gweithrediad • Cael llinell sylfaen o ran pa strategaethau a systemau monitro ar gyfer cyfle cyfartal sydd ar waith, os oes rhai ganddynt o gwbl, a gweld a ydynt yn gyfoes a/neu a oes angen iddynt gynnwys meysydd megis gweithio hyblyg, bwlio ac aflonyddu, polisi ar y Gymraeg, polisi hyfforddiant a datblygiad staff, bod y Strategaeth Cydraddoldeb yn cael ei hadolygu'n rheolaidd fel a gytunwyd gan aelod penodol o staff (uwch aelod o staff megis Cyfarwyddwr/Aelod o'r Bwrdd) **(ap3 yn unig)**		• 'Hyrwyddwr Dychwelyd i'r Gwaith' – unigolyn sydd wedi cael ei gyflogi ers peth amser a allai roi cymorth a chyngor y gellir uniaethu â hwy. • Ystyried dulliau ymgysylltu perthnasol hy yr offer/y methodolegau cywir, 'bachyn' cychwynnol er mwyn denu cyfranogwr drwy'r drysau ac anghenion cymuned benodol neu grŵp penodol o bobl. • Mae'n aml yn wir mai pobl â nodweddion gwarchodedig ee pobl anabl yw'r bobl sy'n profi'r tlodi mwyaf. Felly efallai mai'r ffordd orau o fynd ati i ymgysylltu ag unigolion sy'n profi tlodi fyddai ystyried y trawsgroesi naturiol rhwng camau gweithredu y cyfeirir atynt dan thema Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd a'r rhai y cyfeirir atynt dan thema Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol. **<u>Mae'r camau gweithredu canlynol yn ymwneud ag Amcan Penodol ap3 dan Flaenoriaeth 1</u>** • Sefydlu cysylltiadau â meddygon teulu, yr Adran Gwaith a Phensiynau, Clystyrau Cymunedau yn Gyntaf,

Camau gweithredu penodol.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
• Datblygu ‘Gwiriadau Iechyd[3]’ ac offer Ar-lein[4] megis ‘Apiau’ i gael llinell sylfaen o ran pa strategaeth / gwybodaeth cyfle cyfartal sydd gan fusnes a hysbysu’r busnes hwnnw ynghylch yr hyn y mae angen iddo’i wneud nesaf i wella’r sefyllfa honno, gan roi cymorth uniongyrchol i gyflawni hyn neu ddarparu templedi a deunyddiau cyfeirio a fydd yn ei alluogi i wneud y newidiadau angenrheidiol ac ailgyflwyno i chi i wirio’r ‘camau mabwysiadu’ neu’r ‘gwelliant/ gwelliannau’ a wnaed. **(ap3 yn unig)**		canolfannau cymuned/iechyd, grwpiau / sefydliadau cymorth lleol perthnasol a grwpiau BBaCh perthnasol er mwyn hyrwyddo gwasanaethau'r gweithrediad, sicrhau y caiff yr unigolion cyflogedig hynny sy'n wynebu'r risg fwyaf o dlodi neu o gael eu hallgáu o gyflogaeth gynaliadwy eu targedu'n llwyddiannus. • Ar ôl i gyfranogwr gwblhau ei ymgysylltiad â'r gweithrediad, dylai'r buddiolwr ystyried yr angen i gyfeirio cyfranogwyr (lle y bo'n berthnasol), at lwybrau cymorth pellach llai ffurfiol hy grwpiau / sefydliadau lleol er mwyn sicrhau na fyddant yn cymryd cam yn ôl wrth droi cefn ar gymorth y gweithrediad. • Ar gyfer y cyfranogwyr hynny sy'n byw mewn lleoliadau gwledig, dylid cymryd ystyriaethau ychwanegol. Wrth drefnu apwyntiadau, dylid ystyried lleoliad daearyddol cyfranogwr o ran ei allu i deithio i apwyntiad a'r amser teithio. Dylai'r buddiolwr ystyried yr angen am

[3] WEFO cross cutting themes ‘Fact Sheets’ Please contact the CCT Team WEFOCrossCuttingThemes@gov.wales
[4] WEFO cross cutting themes ‘Fact Sheets’ Please contact the CCT Team WEFOCrossCuttingThemes@gov.wales

Camau gweithredu penodol.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
		apwyntiadau wedi'u lleoli'n gyfleus yn ddaearyddol sy'n cyd-fynd lle y bo'n briodol â'r gwasanaethau trafnidiaeth gyhoeddus cymharol gyfyngedig sydd ar gael. Dylid ystyried cynnwys datrysiadau trafnidiaeth ymarferol ac arloesol • Dylid monitro datblygiad cyfranogwyr rhwng ymyriadau gyda'r defnydd o ddulliau priodol er mwyn sicrhau y caiff cyfranogwyr eu cefnogi drwy gydol eu cyfnod gyda'r gweithrediad.

Dangosyddion y Flaenoriaeth		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
<u>Dangosyddion ar gyfer Amcanion Penodol 3:</u> • 'Mentrau a Gynorthwywyd' yn mabwysiadu neu'n gwella strategaethau a systemau monitro cydraddoldeb ac amrywiaeth **(ap3 yn unig)**	**<u>Dangosyddion ar gyfer Amcanion Penodol 1, 2 a 3 (ap1 / ap2 / ap3):</u>** • 'Gweithrediadau' yn integreiddio datblygu cynaliadwy mewn rhaglenni codi ymwybyddiaeth, addysg neu hyfforddiant.	**<u>Dangosyddion ar gyfer Amcanion Penodol 1, 2 a 3 (ap1 / ap2 / ap3):</u>** • Nid yw'r dangosyddion hyn wedi'u pennu i thema drawsbynciol Trechu Tlodi ond mae'n berthnasol i'r Rhaglen yn gyffredinol. Fodd bynnag, maent yn caniatáu i weithrediadau ddangos sut mae gweithgarwch yn cefnogi'r Thema Drawsbynciol hon.

		• Cyflogedig, gan gynnwys cyfranogwyr hunangyflogedig â chyflyrau iechyd sy'n cyfyngu ar eu gallu i weithio neu anabledd sydd mewn sefyllfa well o ran y farchnad lafur pan maent yn gadael fel mwy o oriau, contract parhaol (AP3) • Di-waith yn yr hirdymor (25 oed a throsodd) sydd â rhwystrau cymhleth i gyflogaeth sy'n ennill cymhwyster neu ardystiad sy'n berthnasol i waith pan maent yn gadael (AP2) • Economaidd anweithgar (25 oed a throsodd), nad ydynt mewn addysg na hyfforddiant, sydd â rhwystrau cymhleth i gyflogaeth sy'n ennill cymhwyster neu ardystiad sy'n berthnasol i waith pan maent yn gadael (AP2) • Cyfranogwyr di-waith byrdymor sydd â sgiliau isel neu anabledd neu gyflwr iechyd sy'n cyfyngu ar eu gallu i weithio sydd mewn cyflogaeth pan maent yn gadael (AP1 ac AP2) • Cyfranogwyr di-waith byrdymor sydd â sgiliau isel neu gyflwr iechyd sy'n cyfyngu ar eu gallu i weithio sy'n ennill cymhwyster pan maent yn gadael (AP1 ac AP2)

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
Pobl Hŷn (54+ oed) • Datblygu ffyrdd effeithiol ac arloesol o dargedu ac ysgogi pobl hŷn sydd wedi bod yn ddi-waith yn y byrdymor a'r hirdymor i gyfranogi yn y farchnad lafur. Er enghraifft: gwasanaethau cymorth a chynghori, profiad/lleoliadau gwaith neu wirfoddoli[7], cyflenwi neu ddarparu cyngor ynghylch gwasanaethau sy'n rhoi cymorth i bobl hŷn oresgyn problemau iechyd sy'n gysylltiedig ag oedran[8], Gweithio cydgysylltiedig gyda chyflogwyr, meddygon teulu a gweithwyr gofal iechyd proffesiynol i adnabod datrysiadau derbyniol sy'n rhoi cymorth i fusnes gyflogi rhywun ag anabledd neu gyflwr sy'n cyfyngu ar ei allu i weithio a/neu helpu'r rhai ag anableddau neu gyflyrau sy'n cyfyngu ar eu gallu i weithio i aros mewn cyflogaeth • Datblygu ffyrdd effeithiol ac arloesol o dargedu ac ysgogi menywod hŷn (54+ oed) sydd wedi bod yn ddi-waith yn y		

[7] Gwefan Gwirfoddoli Cymru http://www.gwirfoddolicymru.net/ a Chyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru (CGGC) http://www.wcva.org.uk/volunteering?seq.lang=cy-GB

[8] Menopause Self Care (Prosiect Cronfa Gymdeithasol Ewrop – Lloegr) http://www.menopauseselfcare.org.uk/

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
byrdymor a'r hirdymor i gyfranogi yn y farchnad lafur. Er enghraifft: gwasanaethau cymorth a chynghori, profiad/lleoliadau gwaith neu wirfoddoli[9], cyflenwi neu ddarparu cyngor ynghylch gwasanaethau sy'n rhoi cymorth i bobl hŷn oresgyn problemau iechyd sy'n gysylltiedig ag oedran[10] **Menywod:** • Sefydlu gwasanaethau / systemau sy'n dileu rhwystrau i gyfranogiad menywod mewn cyfleoedd cyflogaeth, hyfforddiant a gwirfoddoli llawn-amser a rhan-amser, gan gynnwys, fel rhan o gamau gweithredu a fydd yn achosi'r canlyniad a ddymunir i'r grŵp targed dynodedig ac sy'n seiliedig ar Wybodaeth am y Farchnad Lafur, cyfranogiad cynyddol gan fenywod mewn cyfleoedd cyflogaeth/ hyfforddiant/ gwirfoddoli a phynciau addysgol/cyflawniad sy'n ymwneud â		

[9] Gwefan Gwirfoddoli Cymru http://www.gwirfoddolicymru.net/ a Chyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru (CGGC) http://www.wcva.org.uk/volunteering?seq.lang=cy-GB
[10] Menopause Self Care (Prosiect Cronfa Gymdeithasol Ewrop – Lloegr) http://www.menopauseselfcare.org.uk/

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
phynciau STEM[11,12] (Gwyddoniaeth, Peirianneg, Technoleg a Mathemateg). Er enghraifft: darparu a/neu hysbysu ynghylch cymorth sydd ar gael ar gyfer gofal plant a gofal pobl hŷn, cyngor gyrfaoedd sy'n herio stereoteipiau o ran y rhywiau gan gynnwys cyflogaeth a/neu byncîau addysgol annhraddodiadol, cynnig ffyrdd arloesol o gynnwys menywod o bob oed mewn pynciau STEM[13,14] a chyfleoedd cyflogaeth sy'n ymwneud â phynciau STEM **Cyfrifoldebau Gofalu** • Canfod, datblygu a/neu ddarparu cymorth ar gyfer unigolion â chyfrifoldebau gofalu, gan gynnwys y rhai sy'n gofalu am blant a'r rhai â materion gofal pobl hŷn gyda golwg ar eu galluogi i ymgysylltu neu ail-ymgysylltu â'r farchnad lafur.		

[11] Siarter Athena Swan – Datblygu Gyrfaoedd Menywod yn y pynciau STEM http://www.ecu.ac.uk/equality-charter-marks/athena-swan/
[12] Llywodraeth Cymru, Menywod mewn gwyddoniaeth https://llyw.cymru/adroddiad-menywod-mewn-gwyddoniaeth-technoleg-peirianneg-mathemateg-stem?_ga=2.163939007.1822671839.1583743669-631954825.1556280598
[13] Canllawiau STEM Llywodraeth Cymru ar gyfer Ysgolion a Cholegau yng Nghymru (disgyblion 3 i 19 oed) https://llyw.cymru/gwyddoniaeth-technoleg-peirianneg-mathemateg-stem-canllawiau-ar-gyfer-ysgolion-cholegau?_ga=2.230444828.1822671839.1583743669-631954825.1556280598

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
Er enghraifft: darparu neu helpu i ganfod cyfleusterau gofal plant fforddiadwy[15] a ffynonellau cymorth ariannol[16] a fydd yn galluogi unigolion i ymgysylltu â'r farchnad lafur **Iaith / Hygyrchedd** • Sicrhau bod yr holl ddeunyddiau, gwefannau a chyhoeddusrwydd ar gyfer y cyhoedd ar gael mewn fformatau hygyrch[17] a dwyieithog: - Cymraeg/Saesneg neu; - yn yr iaith gymunedol briodol os targedir grwpiau pobl dduon a lleiafrifoedd ethnig a dangynrychiolir - fersiynau print bras / sain / Braille o ddeunyddiau hyfforddiant / addysgol / marchnata. Er enghraifft: - Cymhwyso canllawiau Comisiynydd y Gymraeg ar 'Gwneud cais am Gontractau a Grantiau: Ystyried y Gymraeg' yn eich sefydliad eich hun ac i'ch partneriaid cyflenwi ac ymlynu		

[15] Llywodraeth Cymru 'Gofal Plant' https://llyw.cymru/gofal-plant-rhianta?_ga=2.205827603.1822671839.1583743669-631954825.1556280598
[16] Llywodraeth Cymru 'Cymorth i Dalu am Ofal Plant' https://llyw.cymru/cymorth-i-dalu-am-ofal-plant?_ga=2.170691232.1822671839.1583743669-631954825.1556280598
[17] Swydfa dros Faterion Pobl Anabl, 'Guide to Accessible Publishing' http://odi.dwp.gov.uk/inclusive-communications/channels/publishing.php

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
wrth eich Cynllun Iaith Gymraeg chi eich hun a/neu unrhyw safonau iaith y gallech ddod yn ddarostyngedig iddynt. [18] Cynllunio sut y gallwch gynnig eich gwasanaethau i gyfranogwyr (ee cyrsiau, gweithgareddau, mentora ac ati) yn Gymraeg ac yn Saesneg. Os nad yw eich sefydliad yn gallu darparu ar gyfer cyfranogwyr Cymraeg, dylech ystyried cynnwys partneriaid cyflenwi eraill a all wneud hynny - Sicrhau y bydd contractwyr a phartneriaid cyflenwi'n gallu ymwneud â chi yn Gymraeg, os ydynt yn dymuno - Egluro'r hyn sydd a'r hyn nad yw'n arfer da ar gyfer hygyrchedd o ran cyhoeddiadau, deunyddiau a gwefannau drwy gyfeirio at sefydliadau megis RNIB Cymru[19], 'cod ymarfer' hygyrchedd gwefannau'r Sefydliad Safonau Prydeinig[20]		

[18] Gwneud cais am Gontractau a Grantiau: Ystyried y Gymraeg http://www.comisiynyddygymraeg.cymru/hybu/SiteCollectionDocuments/Contractau%20a%20Grantiau%20CYM.pdf

[19] RNIB Cymru http://www.rnib.org.uk/cy/wales-cymru-1

[20] Sefydliad Safonau Prydeinig (BSI) Cod ymarfer hygyrchedd ar y we http://shop.bsigroup.com/en/ProductDetail/?pid=000000000030180388

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
Pobl Dduon a Lleiafrifoedd Ethnig • Ystyried ffyrdd o fynd ati'n effeithiol i dargedu, cynnwys ac annog Pobl Dduon a Lleiafrifoedd Ethnig i ymgysylltu â'r farchnad lafur, er enghraifft: ystyried ffyrdd o sicrhau bod unigolion o blith Pobl Dduon a Lleiafrifoedd Ethnig yn ymwybodol o'ch gweithrediad a'r hyn y mae'n ei gynnig. Er enghraifft: cysylltu â mudiadau priodol sy'n cynrychioli Pobl Dduon a Lleiafrifoedd Ethnig i drafod ffyrdd effeithiol o'u targedu ac ymgysylltu â hwy a/neu ledaenu gwybodaeth • Herio stereoteipiau ac, os yw Saesneg yn ail iaith i unigolyn, dylid cynnig hyfforddiant / deunyddiau mewn ieithoedd cymunedol priodol neu ddarparu mynediad at / cyflenwi ESOL (Saesneg ar gyfer Siaradwyr Ieithoedd Eraill)[21]		

[21] Saesneg ar gyfer Siaradwyr Ieithoedd Eraill, Llywodraeth Cymru https://llyw.cymru/saesneg-ar-gyfer-siaradwyr-ieithoedd-eraill-datganiad-polisi?_ga=2.168724129.1822671839.1583743669-631954825.1556280598

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
Asesiadau o'r Effaith ar Gydraddoldeb: • Mae Dyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus yng Nghymru (sy'n deillio o Ddeddf Cydraddoldeb 2010) wedi'i bwriadu i helpu awdurdodau cyhoeddus i fynd i'r afael ag anghydraddoldebau a chyfrannu tuag at gymdeithas decach yn ogystal â helpu awdurdodau cyhoeddus i gyflawni canlyniadau gwell i bawb. • Un ffordd y gall cyrff cyhoeddus sicrhau eu bod yn gweithio tuag at nodau o'r fath a lleihau anghydraddoldeb posibl yw cynnal asesiadau o'r effaith ar gydraddoldeb, sy'n helpu i leihau anghydraddoldeb a lliniaru effeithiau anffafriol posibl.[22,23] • Gall sefydliadau nad yw Dyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus yn berthnasol iddynt hefyd gynnal Asesiadau o'r Effaith ar Gydraddoldeb ar sail wirfoddol, a fyddai'n arddangos arfer da.		

[22] Asesiadau o'r Effaith ar Gydraddoldeb: Llywodraeth Cymru https://llyw.cymru/cynllunio-strategaeth-cydraddoldeb?_ga=2.189263595.1100266084.1584372565-631954825.1556280598
Y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol https://www.equalityhumanrights.com/en/advice-and-guidance/public-sector-equality-duty-wales
[23] Arferion Asesu Effeithiau ar Gydraddoldeb yng Nghymru: http://www.eiapractice.wales.nhs.uk/hafan

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
Recriwtio • Sicrhau bod pob cyfle recriwtio a swyddi ar gael i bob unigolyn, yn cynnwys y rheini â nodweddion gwarchodedig yn unol â Deddf Cydraddoldeb 2010. • Mae hefyd angen i'r Gweithrediad gynnwys ystyriaethau iaith Gymraeg, er enghraifft: Recriwtio staff sy'n siarad Cymraeg, yr angen i gadw nifer addas o staff sy'n siarad Cymraeg drwy gydol oes y Gweithrediad er mwyn darparu'r gwasanaeth yn ogystal â'r gallu i recriwtio a chyfweld drwy gyfrwng y Gymraeg. Ceir rhagor o wybodaeth yng Nghanllawiau'r Comisiynydd Iaith Gymraeg 'Recriwtio - Ystyried y Gymraeg'[24] • Lle bynnag y bo'n bosibl, dylai sefydliadau geisio ehangu amrywiaeth eu gweithlu a sicrhau y caiff prosesau recriwtio allanol eu cefnogi os yw'n bosibl. Fodd bynnag, lle mae gan sefydliadau bolisïau y mae rheolwyr ac undebau llafur wedi cytuno arnynt,		

[24] Canllawiau Comisiynydd y Gymraeg 'Recriwtio – Ystyried y Gymraeg': http://www.comisiynyddygymraeg.cymru/hybu/SiteCollectionDocuments/20160308%20%20GC%20C%20Cyngor%20Recriwtio%20-%20CYMRAEG%20%28T%29%20%282%29.pdf

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
dylai'r polisïau hyn fod yn berthnasol. Gellir hysbysebu swyddi gwag yn fewnol yn unol â'r telerau a nodir yn y polisi y cytunwyd arno. Lle na chredir y bydd yn bosibl llenwi'r swydd wag yn fewnol, dylid hefyd hysbysebu gan ddefnyddio amrywiaeth o ddulliau a fyddai'n cynnwys canolfannau gwaith, asiantaethau, y wasg genedlaethol, leol ac arbenigol, sefydliadau'r trydydd sector a gwefannau eraill lle y bo'n briodol ac yn fforddiadwy. • Cymorth ar gyfer datrysiadau arloesol i oresgyn rhwystrau o ran cludiant, gan gynnwys opsiynau ar gyfer gweithio gartref a hyfforddiant/oriau hyblyg. • Hybu perchnogaeth ar gyfleoedd cyfartal a phrif ffrydio rhywedd, yn cynnwys hybu / ystyried yr iaith Gymraeg drwy greu rôl hyrwyddwr cyfle cyfartal a lle y bo'n berthnasol, annog hyn ym mhob agwedd ar weithgarwch y gweithle.		

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
• Ystyriwch y 'Symbol / system hyderus o ran anabledd' sy'n cael ei ddefnyddio yng Nghymru, Lloegr a'r Alban i annog ceisiadau gan bobl anabl.[25]		

[25] DWP Two-Tick: https://www.gov.uk/recruitment-disabled-people/encouraging-applications

Echel Flaenoriaeth 2 – Sgiliau ar gyfer Twf

BLAENORIAETH FUDDSODDI: Blaenoriaeth Fuddsoddi Gwella mynediad cyfartal i ddysgu gydol oes ar gyfer pob grŵp oedran mewn lleoliadau ffurfiol, anffurfiol a heb fod yn ffurfiol, gan uwchraddio gwybodaeth, sgiliau a chymwyseddau'r gweithlu, a hyrwyddo llwybrau dysgu hyblyg gan gynnwys drwy arweiniad gyrfaol a dilysu cymwyseddau a gaffaelir

AMCAN PENODOL 1: Cynyddu lefelau sgiliau, gan gynnwys sgiliau sy'n berthnasol i waith, y rhai yn y gweithlu sydd â sgiliau isel os o gwbl

AMCAN PENODOL 2: Cynyddu nifer y bobl yn y gweithlu sydd â sgiliau technegol a phenodol i waith ar lefel ganolraddol ac uwch.

AMCAN PENODOL 3: Cynyddu nifer y bobl â graddau neu gymhwyster cyfatebol sy'n cyflawni gweithgareddau ymchwil ac arloesedd ym myd busnes

BLAENORIAETH FUDDSODDI: Cydraddoldeb rhwng dynion a menywod ymhob maes, gan gynnwys mynediad at gyflogaeth, camu ymlaen mewn gyrfa, cysoni gwaith a bywyd preifat a hyrwyddo cyflog cyfartal am waith cyfartal.

AMCAN PENODOL 4: Gwella sefyllfa menywod yn y gweithlu.

Camau gweithredu penodol.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**

<u>Mae'r camau gweithredu canlynol yn ymwneud ag Amcanion Penodol ap1, ap2, ap3 ac ap4 o dan Flaenoriaeth 2</u>
 	
• Sefydlu gwasanaethau / systemau sy'n dileu rhwystrau i gyfranogiad menywod mewn hyfforddiant a chyfleoedd gwirfoddoli llawn amser a rhan amser, ar gyfer amcanion penodol 1, 2 a 4 mae hyn yn cynnwys mwy o gyfranogiad mewn cyfleoedd hyfforddiant / gwirfoddoli a phynciau addysgol/cyflawniad sy'n ymwneud â phynciau STEM[26] (Gwyddoniaeth, Peirianneg, Technoleg a Mathemateg).
 	
Er enghraifft: darparu a/neu hysbysu ynghylch cymorth sydd ar gael ar gyfer gofal plant a gofal pobl hŷn, rhoi cyngor gyrfaoedd sy'n herio stereoteipiau o ran y rhywiau gan gynnwys cyflogaeth a/neu bynciau addysgol annhraddodiadol, cynnig ffyrdd arloesol o gynnwys menywod o
	<u>Mae'r camau gweithredu canlynol yn ymwneud ag AP 2.4 yn unig</u>
	
	• Datblygu a hyrwyddo strategaeth datblygu cynaliadwy. Bydd hyn yn gweithredu polisi amgylcheddol a bydd yn cadarnhau bod y busnes yn cydymffurfio â deddfwriaeth amgylcheddol. Bydd gweithredu strategaeth datblygu cynaliadwy yn ysgogi arbedion economaidd, rheolaeth well a manteision amgylcheddol. O ran gwella strategaeth datblygu cynaliadwy bresennol mae'r canlynol yn gymwys hefyd:
	  ◦ I ategu'r strategaeth datblygu cynaliadwy dylai'r prif fuddiolwr ddatblygu Cod Eco i godi ymwybyddiaeth amgylcheddol.
	  ◦ Mae'r Cod Eco yn cael ei arddangos fel poster, ac yn nodweddiadol mewn ardal ganolog megis y ffreutur staff neu'r dderbynfa. Mae'r poster yn darparu cynghorion ymarferol a
		<u>Mae'r camau gweithredu canlynol yn ymwneud ag Amcanion Penodol AP1 ac AP2 dan Flaenoriaeth 2</u>
		
		• Cymorth i ddarparu cyfleoedd ar gyfer gweithwyr â sgiliau isel a'r rhai ac arnynt angen sgiliau generig i gamu ymlaen yn y farchnad lafur.
		
		• Cymorth wedi'i dargedu ar gyfer gweithwyr hŷn a'r rhai y mae angen iddynt wneud newidiadau yn eu gyrfa i'w helpu i barhau i fod yn economaidd weithgar.
		
		• Cymorth ar gyfer gweithgareddau sy'n cynorthwyo unigolion i drosglwyddo eu sgiliau yn enwedig i feysydd lle mae prinder sgiliau.
		
		• Cymorth ar gyfer darpariaethau hyblyg i alluogi unigolion i gamu ymlaen mewn cyflogaeth hy cyfleoedd dysgu sy'n hygyrch ac yn berthnasol.

[26] Siarter Athena Swan – Datblygu Gyrfaoedd Menywod mewn pynciau STEM http://www.ecu.ac.uk/equality-charter-marks/athena-swan/

Camau gweithredu penodol.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
bob oed mewn pynciau STEM[27,28,29] a chyfleoedd cyflogaeth a gwirfoddoli sy'n ymwneud â phynciau STEM, cyfleoedd penodol i fenywod gyfranogi mewn mentrau datblygu megis 'Sbringfwrdd[30] - Menywod i Swyddi Rheoli' • Datblygu ffyrdd effeithiol ac arloesol o dargedu ac ysgogi menywod hŷn (54+ oed) i gyfranogi mewn cyfleoedd hyfforddi. • Rhoi cymorth a/neu gyngor i gyflogwyr/mentrau/sefydliadau i naill ai 'mabwysiadu' neu 'wella' strategaeth neu system monitro cydraddoldeb ac amrywiaeth neu 'wella'r' strategaeth neu'r system fonitro sydd ganddynt yn barod. **(ap4 yn unig)** Er enghraifft: • Cyflogi staff medrus o fewn eich gweithrediad i gwrdd â'r dangosydd	gwybodaeth i atgoffa ynglŷn ag arbed ynni, arbed dŵr ac ysgogi trefniadau gwell ar gyfer rheoli gwastraff. • Mae templed enghreifftiol (a ddarperir yn yr atodiad) yn enghreifftio amrywiaeth o gamau gweithredu y dylai'r cod eco eu hyrwyddo. Dylai'r camau gweithredu gael eu llunio gan y sefydliad sy'n noddi a byddent yn benodol i weithgareddau'r noddwr. Darperir rhai awgrymiadau generig ar y templed. • Datblygu 'Gwiriadau Iechyd' ac offer Ar-lein megis 'Apiau' i gael llinell sylfaen o ran pa strategaeth / gwybodaeth datblygu cynaliadwy sydd gan fusnes a rhoi gwybod i'r busnes hwnnw yr hyn y mae angen iddo'i wneud nesaf i wella'r sefyllfa honno, gan roi cymorth uniongyrchol i gyflawni hyn neu ddarparu templedi a deunyddiau	• Cymorth ar gyfer ymyriadau wedi'u targedu sy'n mynd i'r afael â rhwystrau y mae grwpiau penodol yn eu profi wrth geisio mynediad at hyfforddiant a chyflogaeth mewn sectorau â sgiliau uwch. • Cymorth ar gyfer systemau sy'n codi ymwybyddiaeth o fanteision addysg uwch gan gynnwys cynlluniau mentora a modelau rôl. • Cymorth i'r rhai sydd mewn gwaith ac yn hunangyflogedig ddatblygu sgiliau lefel uwch. • Cymorth i'r cyfranogwyr hynny sydd am wella eu sgiliau TGCh. Dylai'r cyrsiau ddarparu ar gyfer cyfranogwyr â phrofiad cyfyngedig a'r rhai ac arnynt angen gwella'u sgiliau i gamu ymlaen yn eu rôl yn y gwaith. Dylid datblygu dulliau arloesol wrth ddewis

[27] Canllawiau STEM Llywodraeth Cymru i ysgolion a cholegau yng Nghymru (disgyblion 3 i 19 oed) https://llyw.cymru/gwyddoniaeth-technoleg-peirianneg-mathemateg-stem-canllawiau-ar-gyfer-ysgolion-cholegau?_ga=2.230444828.1822671839.1583743669-631954825.1556280598

[29] Llywodraeth Cymru, Menywod mewn gwyddoniaeth https://llyw.cymru/adroddiad-menywod-mewn-gwyddoniaeth-technoleg-peirianneg-mathemateg-stem?_ga=2.163939007.1822671839.1583743669-631954825.1556280598
[30] Academi Cymru 'Springboard' https://academiwales.gov.wales/pages/springboard

Camau gweithredu penodol.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
hwn yn ogystal ag ymrwymiadau ehangach eraill o ran cyfle cyfartal a restrir yng nghynllun busnes eich gweithrediad • Cael llinell sylfaen o ran pa strategaethau a systemau monitro ar gyfer cyfle cyfartal sydd ganddynt, os oes rhai ganddynt o gwbl, a gweld a ydynt yn gyfoes a/neu a oes angen iddynt gynnwys meysydd megis gweithio hyblyg, bwlio ac aflonyddu, polisi ar y Gymraeg, polisi hyfforddiant a datblygiad staff, bod y Strategaeth Cydraddoldeb yn cael ei hadolygu'n rheolaidd fel a gytunwyd gan aelod penodol o staff (uwch aelod o staff megis Cyfarwyddwr/Aelod o'r Bwrdd) **(ap4 yn unig)** • Datblygu 'Gwiriadau Iechyd[31], ac offer Ar-lein[32] megis 'Apiau' i gael llinell sylfaen o ran pa strategaeth / gwybodaeth cyfle cyfartal sydd gan fusnes a hysbysu'r busnes hwnnw ynghylch yr hyn y mae angen iddo'i wneud nesaf i wella'r sefyllfa honno,	cyfeirio a fydd yn ei alluogi i wneud y newidiadau angenrheidiol ac ailgyflwyno i chi i wirio'r 'camau mabwysiadu' neu'r 'gwelliant/ gwelliannau'. • Mae'n ofynnol i'r holl weithrediadau ddylunio camau gweithredu a fydd yn achosi'r canlyniad gofynnol i'r grŵp targed dynodedig, gan ddefnyddio Gwybodaeth am y Farchnad Lafur i sicrhau bod cyfranogwyr wedi'u harfogi â'r sgiliau sy'n ofynnol o fewn yr economi. Un ffordd o sefydlu thema drawsbynciol Datblygu Cynaliadwy o fewn gweithgarwch fyddai darparu gweithgarwch addysg amgylcheddol arloesol, gan ddarparu'r cymwysterau sy'n ofynnol o fewn sector yr economi rhad ar garbon, y sector nwyddau/gwasanaethau amgylcheddol ac effeithlonrwydd adnoddau. Mae'r camau gweithredu canlynol yn ymwneud â phob un o'r amcanion penodol:	lleoliadau ac amseroedd (os yn berthnasol) i gynyddu nifer y cyfranogwyr i'r eithaf.

[31] 'Taflenni Ffeithiau' themâu trawsbynciol WEFO https://gov.wales/funding/eu-funds/2014-2020/wefo-guidance/cross-cutting-guidance/factsheets/?skip=1&lang=cy
[32] 'Taflenni Ffeithiau' themâu trawsbynciol WEFO https://gov.wales/funding/eu-funds/2014-2020/wefo-guidance/cross-cutting-guidance/factsheets/?skip=1&lang=cy

Camau gweithredu penodol.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**

gan roi cymorth uniongyrchol i gyflawni hyn neu ddarparu templedi a deunyddiau cyfeirio a fydd yn ei alluogi i wneud y newidiadau angenrheidiol ac ailgyflwyno i chi i wirio'r 'camau mabwysiadu' neu'r 'gwelliant/ gwelliannau' a wnaed **(ap4 yn unig)**.
 	
Rhyw (Menywod / Dynion)
• Os yw eich gweithrediad yn dewis dangosydd sy'n ymwneud yn benodol â chyfranogwyr Benywaidd neu Wrywaidd, mae angen i chi ystyried sut y byddwch yn targedu cyfranogwyr sy'n fenywod / sy'n ddynion; rhoddir rhywfaint o wybodaeth yn yr adran ar gamau gweithredu generig ar gyfer Blaenoriaeth 2. Mae hyn yn cynnwys dangosyddion sy'n ymwneud â:
 	
- 'Cyfranogwyr cyflogedig, gan gynnwys hunangyflogedig...' a;
- 'Cyfranogwyr â gradd neu gymhwyster cyfwerth…'
(AP1, AP2 AC AP3)
	• Gall hyfforddiant sgiliau mewn rheolaeth amgylcheddol ddarparu llwybr tuag at gyflogaeth gynaliadwy yn y sector amgylcheddol sy'n tyfu drwy'r amser. Darperir hyfforddiant ymarferol mewn sgiliau rheolaeth amgylcheddol yng Nghymru gan sefydliadau megis LANTRA[33] a Chanolfan Busnes Gwyrdd Cymru[34].
	
	• Mae LANTRA yn darparu cyrsiau mewn cadwraeth amgylcheddol sy'n arwain, er enghraifft, at Ddiploma Cenedlaethol mewn rheolaeth amgylcheddol.
	
	• Mae Canolfan Busnes Gwyrdd Cymru yn darparu ystod o fathau o gymorth i fusnesau integreiddio arferion datblygu cynaliadwy yn eu gweithrediadau pob dydd. Maent yn darparu ystod o gyrsiau rheolaeth amgylcheddol dan y categorïau canlynol:
	  ○ Rheolaeth amgylcheddol
	  ○ Rheoli gwastraff
	  ○ Cludiant	

[33] Lantra: https://www.wales.lantra.co.uk/cy
[34] Canolfan Busnes Gwyrdd Cymru: http://www.walesgreenbusinesscentre.co.uk/

Camau gweithredu penodol.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
	○ Deddfwriaeth amgylcheddol ○ Rheoli llygredd ○ Ynni adnewyddadwy ○ Rheoli ynni **Mae'r camau gweithredu canlynol yn ymwneud ag Amcan Penodol 4 dan Flaenoriaeth 2** • Mae'n ofynnol i'r holl weithrediadau ddylunio camau gweithredu a fydd yn achosi'r canlyniad gofynnol i'r grŵp targed dynodedig, gan ddefnyddio Gwybodaeth am y Farchnad Lafur i sicrhau bod cyfranogwyr wedi'u harfogi â'r sgiliau sy'n ofynnol o fewn yr economi. Un ffordd o sefydlu thema drawsbynciol Datblygu Cynaliadwy o fewn gweithgarwch fyddai darparu addysg amgylcheddol wedi'i thargedu ar gyfer **menywod** gan annog cyrsiau mewn sectorau annhraddodiadol. • Gallai gweithgarwch prosiect arloesol sy'n amcanu at ysbrydoli a helpu pobl i gael gwaith **yn enwedig menywod** gyda'r nod o sicrhau dyfodol mwy disglair gynnwys darparu addysg amgylcheddol ar lefel mynediad.	

Camau gweithredu penodol.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
	• Gallai hefyd ddarparu hyfforddiant mewn sgiliau rheolaeth amgylcheddol a sicrhau bod **menywod** yn cael eu hannog i wella eu sgiliau yn y sector gwyrdd megis rheoli gwastraff, cadwraeth ac ynni adnewyddadwy.	

Dangosyddion y Flaenoriaeth		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
Dangosyddion ar gyfer Amcan Penodol 4 (ap4) • 'Mentrau a Gynorthwywyd' yn mabwysiadu neu'n gwella strategaethau a systemau monitro cydraddoldeb ac amrywiaeth	**Dangosyddion ar gyfer Amcan Penodol AP4:** • 'Mentrau a Gynorthwywyd' yn mabwysiadu neu'n gwella strategaethau datblygu cynaliadwy. Dangosydd ar gyfer pob un o'r pedwar amcan penodol: • 'Gweithrediadau' yn integreiddio datblygu cynaliadwy mewn rhaglenni codi ymwybyddiaeth, addysg neu hyfforddiant.	**Dangosydd ar gyfer Amcan Penodol 1 (ap1)** Nid yw'r dangosyddion hyn wedi'u pennu i thema drawsbynciol Trechu Tlodi ond mae'n berthnasol i'r Rhaglen yn gyffredinol. Fodd bynnag, maent yn caniatáu i weithrediadau ddangos sut mae gweithgarwch yn cefnogi'r Thema Drawsbynciol hon. • Cyflogedig, yn cynnwys cyfranogwyr hunangyflogedig heb unrhyw gymwysterau ffurfiol, sy'n meithrin sgiliau hanfodol neu'n ennill cymhwyster technegol neu benodol i waith pan maent yn gadael (dynion/menywod) (AP1)

		• Cyflogedig, yn cynnwys cyfranogwyr hunangyflogedig sydd â hyd at ac yn cynnwys addysg uwchradd is (ISCED 2) sy'n meithrin sgiliau hanfodol neu'n ennill cymhwyster technegol neu benodol i waith ar lefel uwchradd is (ISCED 2) pan maent yn gadael (dynion/menywod) (AP2) **Dangosyddion ar gyfer Amcan Penodol 2 (ap2)** • Cyflogedig, gan gynnwys cyfranogwyr hunangyflogedig ag addysg uwchradd is (ISCED 2) sy'n ennill cymhwyster galwedigaethol technegol neu benodol i waith pan maent yn gadael ar lefel uwchradd uwch (ISCED 3) neu uwch (dynion/menywod) (AP2)

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
Pobl Anabl / Pobl â Chyflyrau Iechyd sy'n Cyfyngu ar eu Gallu i Weithio • Darparu gwasanaethau cymorth a/neu gyngor ar gyfer cyflogwyr ac ar gyfer unigolion ag anableddau neu gyflyrau iechyd sy'n cyfyngu ar eu gallu i weithio a fydd yn dileu rhwystrau sy'n eu hatal rhag ymgysylltu â, a/neu gyfranogi mewn cyfleoedd hyfforddi a gwirfoddoli i ennill sgiliau newydd neu sgiliau uwch.		

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
Er enghraifft, dileu rhwystrau ffisegol, gwneud addasiadau o ran hygyrchedd y gweithle, darparu deunyddiau hygyrch megis fersiynau Braille, sain neu mewn print bras a gweithio gyda grwpiau / sefydliadau anabledd **Pobl Hŷn (54+ oed)** Gweithio gydag Addysg Bellach ac Addysg Uwch yn ogystal â busnesau i ddatblygu ffyrdd effeithiol ac arloesol o dargedu ac ysgogi pobl hŷn i ennill sgiliau lefel uwch i gyfranogi / parhau i gyfranogi yn y farchnad lafur, gan gynnwys cyflogaeth am gyflog uwch/cyflogaeth fwy crefftus Er enghraifft: gwasanaethau cymorth a chynghori, profiad/lleoliadau gwaith neu wirfoddoli[35], cyflenwi neu ddarparu cyngor ynghylch gwasanaethau sy’n rhoi cymorth i bobl hŷn oresgyn problemau iechyd sy’n gysylltiedig ag oedran[36], gyda golwg ar gyfranogiad cynyddol ganddynt mewn ymyriadau sgiliau		

[35] Gwefan Gwirfoddoli Cymru http://www.gwirfoddolicymru.net/ a Chanolfan Gweithredu Gwirfoddol Cymru (CGGC) http://www.wcva.org.uk/volunteering?seq.lang=cy-GB

[36] Menopause Self Care (Prosiect Cronfa Gymdeithasol Ewrop – Lloegr) http://www.menopauseselfcare.org.uk/

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
• Datblygu ffyrdd effeithiol ac arloesol o dargedu ac ysgogi pobl hŷn i gaffael sgiliau newydd / lefel uwch, a manteisio ar gyfleoedd ar gyfer hyfforddiant a gwirfoddoli ym maes arwain a rheoli. **Cyfrifoldebau Gofalu** • Canfod, datblygu a/neu ddarparu cymorth ar gyfer unigolion â chyfrifoldebau gofalu, gan gynnwys y rhai sy'n gofalu am blant a'r rhai â materion gofal pobl hŷn gyda golwg ar eu galluogi i ymgysylltu neu ail-ymgysylltu â hyfforddiant i ennill sgiliau newydd neu ar lefel uwch Er enghraifft: darparu neu helpu i ganfod cyfleusterau gofal plant fforddiadwy[37] a ffynonellau cymorth ariannol[38] a fydd yn galluogi unigolion i ymgysylltu â chyfleoedd ar gyfer hyfforddiant a chamu ymlaen yn y farchnad lafur		

[37] Llywodraeth Cymru, 'Gofal Plant' http://gov.wales/topics/people-and-communities/people/children-and-young-people/childcare/?skip=1&lang=cy
[38] Llywodraeth Cymru 'Cymorth i Dalu am Ofal Plant' https://llyw.cymru/cymorth-i-dalu-am-ofal-plant?_ga=2.170691232.1822671839.1583743669-631954825.1556280598

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
Iaith / Hygyrchedd • Sicrhau bod yr holl ddeunyddiau, gwefannau a chyhoeddusrwydd ar gyfer y cyhoedd ar gael mewn fformatau hygyrch[39] a dwyieithog: - Cymraeg/Saesneg neu; - yn yr iaith gymunedol briodol os targedir grwpiau pobl dduon a lleiafrifoedd ethnig a dangynrychiolir - fersiynau print bras / sain / Braille • o ddeunyddiau hyfforddiant / addysgol / marchnata. Er enghraifft: - Cymhwyso canllawiau Comisiynydd y Gymraeg ar 'Gwneud cais am Gontractau a Grantiau: Ystyried y Gymraeg' yn eich sefydliadau eich hun ac i'ch partneriaid cyflenwi ac ymlynu wrth eich Cynllun Iaith Gymraeg chi eich hun a/neu unrhyw safonau iaith y gallech ddod yn ddarostyngedig iddynt[40] - Cynllunio sut y gallwch gynnig eich gwasanaethau i gyfranogwyr (ee cyrsiau, gweithgareddau, mentora ac		

[39] Swyddfa dros Faterion Pobl Anabl 'Guide to Accessible Publishing' http://odi.dwp.gov.uk/inclusive-communications/channels/publishing.php
[40] Gwneud cais am Gontractau a Grantiau: Ystyried y Gymraeg
http://www.comisiynyddygymraeg.cymru/hybu/SiteCollectionDocuments/Contractau%20a%20Grantiau%20CYM.pdf

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
ati) yn Gymraeg ac yn Saesneg. Os nad yw eich sefydliad yn gallu darparu ar gyfer cyfranogwyr Cymraeg, dylech ystyried cynnwys partneriaid cyflenwi eraill a all wneud hynny - Sicrhau y bydd contractwyr a phartneriaid cyflenwi'n gallu ymwneud â chi yn Gymraeg, os ydynt yn dymuno - Egluro'r hyn sydd a'r hyn nad yw'n arfer da ar gyfer hygyrchedd o ran cyhoeddiadau, deunyddiau a gwefannau drwy gyfeirio at sefydliadau megis RNIB Cymru[41], 'cod ymarfer' hygyrchedd gwefannau'r Sefydliad Safonau Prydeinig[42] **Pobl Dduon a Lleiafrifoedd Ethnig** • Herio stereoteipiau ac, os yw Saesneg yn ail iaith i unigolyn, dylid cynnig hyfforddiant / deunyddiau mewn ieithoedd cymunedol priodol neu ddarparu mynediad at / cyflenwi ESOL (Saesneg ar gyfer Siaradwyr Ieithoedd Eraill)[43]		

---

[41] RNIB Cymru http://www.rnib.org.uk/cy/wales-cymru-1
[42] Sefydliad Safonau Prydeinig (BSI) Cod ymarfer hygyrchedd ar y we http://shop.bsigroup.com/en/ProductDetail/?pid=000000000030180388
[43] Saesneg ar gyfer Siaradwyr Ieithoedd Eraill Llywodraeth Cymru https://llyw.cymru/saesneg-ar-gyfer-siaradwyr-ieithoedd-eraill-datganiad-polisi?_ga=2.168724129.1822671839.1583743669-631954825.1556280598

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
<u>Asesiadau o'r Effaith ar Gydraddoldeb</u>: Mae Dyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus yng Nghymru (sy'n deillio o Ddeddf Cydraddoldeb 2010) wedi'i bwriadu i helpu awdurdodau cyhoeddus i fynd i'r afael ag anghydraddoldebau a chyfrannu tuag at gymdeithas decach yn ogystal â helpu awdurdodau cyhoeddus i gyflawni canlyniadau gwell i bawb. • Un ffordd y gall cyrff cyhoeddus sicrhau eu bod yn gweithio tuag at nodau o'r fath a lleihau anghydraddoldeb posibl yw cynnal asesiadau o'r effaith ar gydraddoldeb, sy'n helpu i leihau anghydraddoldeb a lliniaru effeithiau anffafriol posibl.[44,45] • Gall sefydliadau nad yw Dyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus yn berthnasol iddynt hefyd gynnal Asesiadau o'r Effaith ar Gydraddoldeb ar sail wirfoddol, i arddangos arfer da.		

[44] Asesiadau o'r Effaith ar Gydraddoldeb: Llywodraeth Cymru https://llyw.cymru/cynllunio-strategaeth-cydraddoldeb?_ga=2.189263595.1100266084.1584372565-631954825.1556280598
Y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol https://www.equalityhumanrights.com/en/advice-and-guidance/public-sector-equality-duty-wales
[45] Arferion Asesu Effeithiau ar Gydraddoldeb yng Nghymru: http://www.eiapractice.wales.nhs.uk/hafan

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
Recriwtio • Sicrhau bod pob cyfle recriwtio a swyddi ar gael i bob unigolyn, yn cynnwys y rheini â nodweddion gwarchodedig yn unol â Deddf Cydraddoldeb 2010. • Mae hefyd angen i'r Gweithrediad gynnwys ystyriaethau iaith Gymraeg, er enghraifft: Recriwtio staff sy'n siarad Cymraeg, yr angen i gadw nifer addas o staff sy'n siarad Cymraeg drwy gydol oes y Gweithrediad er mwyn darparu'r gwasanaeth yn ogystal â'r gallu i recriwtio a chyfweld drwy gyfrwng y Gymraeg. Ceir rhagor o wybodaeth yng Nghanllawiau'r Comisiynydd Iaith Gymraeg 'Recriwtio - Ystyried y Gymraeg'[46] • Lle bynnag y bo'n bosibl, dylai sefydliadau geisio ehangu amrywiaeth eu gweithlu a sicrhau y caiff prosesau recriwtio allanol eu cefnogi os yw'n bosibl. Fodd bynnag, lle mae gan sefydliadau bolisïau y mae rheolwyr ac undebau llafur wedi cytuno arnynt,		

[46] Canllawiau Comisiynydd y Gymraeg 'Recriwtio – Ystyried y Gymraeg': http://www.comisiynyddygymraeg.cymru/hybu/SiteCollectionDocuments/20160308%20%20GC%20C%20Cyngor%20Recriwtio%20-%20CYMRAEG%20%28T%29%20%282%29.pdf

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
dylai'r polisïau hyn fod yn berthnasol. Gellir hysbysebu swyddi gwag yn fewnol yn unol â'r telerau a nodir yn y polisi y cytunwyd arno. Lle na chredir y bydd yn bosibl llenwi'r swydd wag yn fewnol, dylid hefyd hysbysebu gan ddefnyddio amrywiaeth o ddulliau a fyddai'n cynnwys canolfannau gwaith, asiantaethau, y wasg genedlaethol, leol ac arbenigol, sefydliadau'r trydydd sector a gwefannau eraill lle y bo'n briodol ac yn fforddiadwy. • Cymorth ar gyfer datrysiadau arloesol i oresgyn rhwystrau o ran cludiant, gan gynnwys opsiynau ar gyfer gweithio gartref a hyfforddiant/oriau hyblyg. • Hybu perchnogaeth ar gyfleoedd cyfartal a phrif ffrydio rhywedd, yn cynnwys hybu / ystyried yr iaith Gymraeg drwy greu rôl hyrwyddwr cyfle cyfartal a lle y bo'n berthnasol, annog hyn ym mhob agwedd ar weithgarwch y gweithle.		

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
• Ystyriwch y 'Symbol / system hyderus o ran anabledd' sy'n cael ei ddefnyddio yng Nghymru, Lloegr a'r Alban i annog ceisiadau gan bobl anabl.[47]		

[47] DWP Two-Tick: https://www.gov.uk/recruitment-disabled-people/encouraging-applications

Echel Flaenoriaeth 3 - Cyflogaeth a Chyrhaeddiad Ieuenctid

BLAENORIAETH FUDDSODDI: Integreiddio pobl ifanc yn y farchnad lafur mewn modd cynaliadwy, yn enwedig y rheini nad ydynt mewn cyflogaeth, addysg na hyfforddiant, yn cynnwy pobl ifanc sydd mewn perygl o gael eu hallgáu'n gymdeithasol a phobl ifanc o gymunedau wedi'u hymyleiddio, yn cynnwys drwy weithredu'r Warant Ieuenctid.

AMCAN PENODOL 1: Lleihau nifer y bobl ifanc 16-24 oed Nad ydynt mewn Cyflogaeth, Addysg na Hyfforddiant (NEET).

BLAENORIAETH FUDDSODDI: Gostwng cyfraddau gadael yr ysgol yn gynnar a'i atal a hyrwyddo mynediad cyfartal i addysg plentyndod cynnar, addysg gynradd ac addysg uwchradd o ansawdd da gan gynnwys llwybrau dysgu ffurfiol, anffurfiol a heb fod yn ffurfiol ar gyfer ailintegreiddio i mewn i addysg a hyfforddiant.

AMCAN PENODOL 2: Lleihau nifer y bobl ifanc rhwng 11 a 24 oed sy'n wynebu risg o ddod yn NEET.

AMCAN PENODOL 3: Cynyddu lefelau cofrestru a chyrhaeddiad pynciau STEM ymhlith pobl ifanc 11-19 oed.

AMCAN PENODOL 4: Cynyddu sgiliau'r gweithlu Blynyddoedd Cynnar a Gofal Plant.

Camau gweithredu penodol.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
Mae'r camau gweithredu canlynol yn ymwneud ag Amcanion Penodol ap1 ac ap2 dan Flaenoriaeth 3 • Gweithio gyda chyrff addysgol, gan gynnwys ysgolion, sefydliadau AU ac AB (Addysg Uwch / Addysg Bellach), i ddatblygu ffyrdd effeithiol ac arloesol o dargedu, ysgogi a helpu pobl ifanc 'Nad Ydynt mewn Addysg, Cyflogaeth na Hyfforddiant' (NEET) neu sydd mewn perygl o ddod yn NEET i wireddu eu llawn botensial, gan gydnabod y dulliau gweithredu gwahanol y gall fod eu hangen ar gyfer dynion a menywod. Er enghraifft: gwasanaethau cymorth a chynghori, profiad / lleoliadau gwaith[48] neu wirfoddoli[49], cyflenwi neu ddarparu cyngor ynghylch gwasanaethau sy'n herio stereoteipiau a menywod a dynion ifanc i mewn i feysydd pwnc annhraddodiadol, gan gynnwys pynciau STEM, mentrau sy'n helpu i	**Mae'r camau gweithredu canlynol yn ymwneud â phob amcan penodol dan Flaenoriaeth 3** **Camau gweithredu ar gyfer gweithio gyda Phobl ifanc.** • Mae'n ofynnol i'r holl weithrediadau ddylunio camau gweithredu a fydd yn achosi'r canlyniad gofynnol i'r grŵp targed dynodedig, gan ddefnyddio Gwybodaeth am y Farchnad Lafur i sicrhau bod cyfranogwyr wedi'u harfogi i wneud dewisiadau gwybodus am eu gyrfaoedd ac i gael mynediad at gyfleoedd ar gyfer cyflogaeth. Un ffordd o sefydlu thema drawsbynciol Datblygu Cynaliadwy o fewn gweithgarwch fyddai darparu hyfforddiant addysg amgylcheddol wedi'i dargedu ar gyfer pobl ifanc yn y sector amgylcheddol. Dylai gweithrediadau o'r fath ddarparu cyfleoedd i ddilyn cymwysterau amgylcheddol galwedigaethol neu academaidd pellach.	**Mae'r camau gweithredu canlynol yn ymwneud ag Amcanion Penodol 1 a 2 dan Flaenoriaeth 3** • Cymorth i bobl ifanc gamu i mewn i gyflogaeth gan gynnwys darparu cyngor ynghylch cyfleoedd ar gyfer dysgu a chyflogaeth. • Cymorth ar gyfer gweithgareddau sy'n cynorthwyo unigolion i drosglwyddo eu sgiliau yn enwedig i feysydd lle mae prinder sgiliau. • Cymorth wedi'i dargedu i ddileu rhwystrau i gyfranogiad llawn mewn dysgu ee hyfforddiant galwedigaethol. • Cymorth ar gyfer cynllun mentora ac eiriolaeth • Targedu cymorth i ddatblygu sgiliau sy'n gysylltiedig â gwaith ar gyfer y rhai sy'n ymuno â'r farchnad lafur am y tro cyntaf ee ysgrifennu CV, cyrsiau sgiliau TGCh o lefel sylfaen ymlaen,

[48] Wythnos Gwaith Ieuenctid Llywodraeth Cymru http://gov.wales/topics/educationandskills/skillsandtraining/youth-work/youth-work-week/?lang=cy
[49] Gwefan Gwirfoddoli Cymru http://www.gwirfoddolicymru.net/ a Chanolfan Gweithredu Gwirfoddol Cymru (CGGC) http://www.wcva.org.uk/volunteering?seq.lang=cy-GB

Camau gweithredu penodol.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
atal pobl ifanc rhag dod yn NEET[50,51] (Rhai Nad Ydynt mewn Addysg, Cyflogaeth na Hyfforddiant), **Mae'r camau gweithredu canlynol yn ymwneud ag Amcan Penodol ap3 dan Flaenoriaeth 3** • Gweithio gyda chyrff addysgol, gan gynnwys ysgolion, sefydliadau Addysg Uwch ac Addysg Bellach, i ddatblygu ffyrdd effeithiol ac arloesol o ddarparu gwasanaethau sy'n targedu ac yn ysgogi pobl ifanc (11-19 oed) i ymgysylltu â Phynciau STEM • Ymgysylltu â chyflogwyr i ddatblygu cyfleoedd ar gyfer profiad gwaith, hyfforddiant a gwirfoddoli mewn meysydd a fyddai'n rhoi cymorth i bobl ifanc ymddiddori mewn pynciau / cyflogaeth sy'n gysylltiedig â STEM drwy wella'u dealltwriaeth am	• Llwybr arall fyddai darparu hyfforddiant sgiliau rheolaeth amgylcheddol a sicrhau bod pobl ifanc yn cael eu hannog i wella'u sgiliau yn y sector gwyrdd megis rheoli gwastraff, cadwraeth ac ynni adnewyddadwy. Er enghraifft, gall hyfforddiant sgiliau mewn rheolaeth amgylcheddol ddarparu llwybr i gyflogaeth gynaliadwy yn y sector amgylcheddol sy'n tyfu drwy'r amser. • Darperir hyfforddiant ymarferol mewn sgiliau rheolaeth amgylcheddol yng Nghymru gan sefydliadau megis LANTRA[54] a Chanolfan Busnes Gwyrdd Cymru[55]. Mae LANTRA yn darparu cyrsiau mewn cadwraeth amgylcheddol sy'n arwain, er enghraifft, at Ddiploma Cenedlaethol mewn rheolaeth amgylcheddol.	gostwng nifer y rhai sydd wedi'u hallgáu'n ddigidol (efallai y bydd angen llai o gymorth ar gyfer y rhai sy'n dal yn y system addysg ysgol). • Dulliau arloesol o ddarparu mynediad at wasanaethau TG er mwyn hybu addysg a hyfforddiant. • Darparu cymorth wedi'i deilwra er mwyn dileu'r rhwystrau i addysg a hyfforddiant ar gyfer unigolyn. • Rhoi cymorth i unigolion sy'n derbyn y cyfle i wirfoddoli/mynychu lleoliadau gwaith. Gallai'r cymorth gynnwys:- • Darparu sesiynau gwybodaeth er mwyn codi ymwybyddiaeth ac amlygu disgwyliad y sefydliad / cyflogwr sy'n cyfranogi; • Cymorth yn ystod y lleoliad, arfarniad wedyn a phenodi mentor yn y lleoliad.

50 Siarter Athena Swan – Datblygu gyrfaoedd menywod mewn pynciau STEM http://www.ecu.ac.uk/equality-charter-marks/athena-swan/
51 Canllawiau Llywodraeth Cymru 'Nodi'n Gynnar' http://gov.wales/topics/educationandskills/skillsandtraining/youthengagement/early-identification-guidance/?skip=1&lang=cy
54 http://www.lantra.co.uk/wales
55 http://www.walesgreenbusinesscentre.co.uk/

Camau gweithredu penodol.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
gymhwyso STEM yn ymarferol mewn amgylchedd heblaw'r ysgol • Er enghraifft: gwasanaethau cymorth a chynghori, profiad / lleoliadau gwaith[52] neu wirfoddoli[53] **<u>Mae'r camau gweithredu canlynol yn ymwneud ag Amcan Penodol ap4 dan Flaenoriaeth 3</u>** • Gweithio gyda chyflogwyr a chyrff Addysg Bellach/Addysg Uwch i ddatblygu a/neu ddarparu cyfleoedd ar gyfer unigolion sy'n gweithio yn y sectorau 'Blynyddoedd Cynnar' a 'Gofal Plant' i gaffael sgiliau lefel uwch • Cymorth ar gyfer systemau sy'n herio stereoteipiau o ran menywod a dynion ac annog pobl i weithio mewn sectorau annhraddodiadol.	• Mae Canolfan Busnes Gwyrdd Cymru yn darparu ystod o fathau o gymorth i fusnesau integreiddio arferion datblygu cynaliadwy yn eu gweithrediadau pob dydd. Maent yn darparu ystod o gyrsiau rheolaeth amgylcheddol dan y categorïau canlynol: ○ Rheolaeth amgylcheddol ○ Rheoli gwastraff ○ Cludiant ○ Deddfwriaeth amgylcheddol ○ Rheoli llygredd ○ Ynni adnewyddadwy ○ Rheoli ynni	• Rôl ddynodedig â chyfrifoldeb am ganfod lleoliadau gwaith, sicrhau bod ystod eang ac amrywiol o gyflogwyr yn chwarae rhan ac yn gefnogol a bod lleoliadau'n cynnig profiad gwaith gwerthfawr (sgiliau ymarferol) tra'n neilltuo amser bob wythnos i barhau i feithrin sgiliau hanfodol. • Sefydlu grwpiau cymorth cymheiriaid i gefnogi ac annog cyfranogwyr yn ystod y lleoliad gwirfoddoli/ gwaith gan ddatblygu 'dysgu rhwng cymheiriaid'. • Darparu "Cronfa Rhwystrau" i gynorthwyo gyda chostau cludiant neu ofal plant; byddai'r gronfa hon ar gael am gyfnod cyfyngedig ac yn cael ei defnyddio i bontio'r bwlch rhwng eu diwrnod cyntaf o gyflogaeth a'u siec gyflog gyntaf ar gyfer y rhai yr ystyrir eu bod fwyaf mewn angen. • 'Hyrwyddwr Dychwelyd i'r Gwaith' – unigolyn sydd wedi cael ei gyflogi ers peth amser a allai roi cymorth a chyngor y gellir uniaethu â hwy.

[52] Wythnos Gwaith Ieuenctid Llywodraeth Cymru http://gov.wales/topics/educationandskills/skillsandtraining/youth-work/youth-work-week/?lang=cy
[53] Gwefan Gwirfoddoli Cymru http://www.gwirfoddolicymru.net/ a Chanolfan Gweithredu Gwirfoddol Cymru (CGGC) http://www.wcva.org.uk/volunteering?seq.lang=cy-GB

Camau gweithredu penodol.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
		• Ystyriaeth i ddulliau ymgysylltu perthnasol hy yr offer/y methodolegau cywir, 'bachyn' cychwynnol er mwyn denu cyfranogwr drwy'r drysau ac anghenion cymuned benodol neu grŵp penodol o bobl. • Ymyriadau o ran arloesi sy'n sicrhau bod gan yr holl bobl ifanc gan gynnwys y rhai sy'n wynebu anfanteision lluosog fynediad at ystod lawn o gyfleoedd galwedigaethol ac academaidd, gan gynnwys dysgu yn y gymuned. • Cymorth ar gyfer ymyriadau penodol i bobl ifanc, yn enwedig y rhai sydd mewn perygl o ddod yn NEET gan gynnwys darpariaeth mewn ysgolion ac yn y gymuned. Gallai mathau o weithgarwch gynnwys: gweithgareddau sy'n gysylltiedig â gwaith, codi hyder, cyngor ac arweiniad, gwybodaeth ynghylch gyrfaoedd, hyfforddiant datblygu hyder a sgiliau a chyfrifoldeb cymdeithasol. • Systemau sy'n cefnogi dysgu annibynnol.

Camau gweithredu penodol.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
		• Cymorth ar gyfer systemau asesu darpar gyfranogwyr sydd â'r nod o nodi llwybr ymgysylltu posibl, gan gynorthwyo i gymryd rhan yn y prosiect. Cyfleoedd profiad gwaith perthnasol neu gyfleoedd perthnasol ar gyfer diwrnodau rhagflas ynghyd ag ymweliadau wedi'u trefnu â'r colegau neu'r prifysgolion lleol • Drwy ddarparu cymorth neu fentora gan gymheiriaid ar gyfer yr holl bobl ifanc ni waeth ble maent ar eu siwrne addysgol neu gyflogaeth gellid eu cynorthwyo i gyfranogi drwy gydol y gweithrediad ac yn y pen draw i gyrraedd eu nodau terfynol. • Cymorth mentor o'r sector busnes lleol neu'r gymuned leol. Mae'n aml yn wir mai pobl â nodweddion gwarchodedig ee pobl anabl yw'r bobl sy'n profi'r tlodi mwyaf. Felly efallai mai'r ffordd orau o fynd ati i ymgysylltu ag unigolion sy'n profi tlodi fyddai ystyried y trawsgroesi naturiol rhwng camau gweithredu y cyfeirir atynt dan thema Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd a'r rhai y cyfeirir atynt dan thema Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol.

Camau gweithredu penodol.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
		<u>Mae'r camau gweithredu canlynol yn ymwneud ag amcan penodol 3 dan Flaenoriaeth 3</u> • Cymorth ar gyfer gweithgareddau cydweithio rhwng sectorau, sy'n annog pobl ifanc i ddewis astudio gwyddoniaeth, technoleg, peirianneg a mathemateg (STEM). • Darparu cyfleoedd penodol ar gyfer profiad gwaith ym maes STEM er mwyn dileu unrhyw ragdybiaethau na fyddai'r maes yma'n opsiwn ar gyfer gyrfa yn y maes pwnc yma yn y dyfodol. **<u>Mae'r camau gweithredu canlynol yn ymwneud ag amcan penodol 4 dan Flaenoriaeth 3</u>** • Cymorth ar gyfer systemau sy'n codi ymwybyddiaeth o fanteision addysg uwch, gan gynnwys cynlluniau mentora a modelau rôl. • Cymorth i'r rhai mewn gwaith a pherchnogion busnes ddatblygu sgiliau lefel uwch.

Camau gweithredu penodol.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
		• Cymorth i bobl ifanc ddatblygu eu gyrfaoedd, yn enwedig mewn meysydd annhraddodiadol. • Cymorth i godi lefelau llythrennedd, rhifedd a sgiliau TGCh y rhai mewn cyflogaeth. • Cymorth ar gyfer ymyriadau wedi'u targedu sy'n mynd i'r afael â rhwystrau y mae unigolion yn eu profi wrth geisio mynediad at hyfforddiant a chyflogaeth.

Dangosyddion y Flaenoriaeth		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
Nid oes camau gweithredu penodol ar gyfer Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd	**Dangosyddion ar gyfer pob Amcan Penodol** • 'Gweithrediadau' yn integreiddio datblygu cynaliadwy mewn rhaglenni codi ymwybyddiaeth, addysg neu hyfforddiant.	Nid yw'r dangosyddion hyn wedi'u pennu i Themâu Trawsbynciol Trechu Tlodi ond mae'n berthnasol i'r Rhaglen yn gyffredinol. Fodd bynnag, maent yn caniatáu i weithrediadau ddangos sut y mae gweithgarwch yn cefnogi'r Thema Drawsbynciol hon. **Dangosyddion ar gyfer Amcanion Penodol 1, (ap1)** • Cyfranogwyr NEET (16-24 oed) sy'n dechrau cyflogaeth pan maent yn gadael (AP1) • Cyfranogwyr NEET (16-24 oed) mewn addysg/hyfforddiant pan maent yn gadael (AP1) • Cyfranogwyr NEET (16-24 oed) sy'n dechrau cyflogaeth pan maent yn gadael. (AP1) **Dangosyddion ar gyfer Amcan Penodol 2, (AP2):** • Cyfranogwyr mewn perygl o ddod yn NEET (11-24 oed) sy'n dechrau cyflogaeth pan maent yn gadael (AP2)

Dangosyddion y Flaenoriaeth		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
		• Cyfranogwyr mewn perygl o ddod yn NEET (11-24 oed) i mewn i addysg neu hyfforddiant pan maent yn gadael. (AP2) **Dangosyddion ar gyfer Amcan Penodol 3 (AP3);** Pobl Ifanc 11-19 oed sy'n parhau i astudio pwnc Mathemateg, Gwyddoniaeth, Peirianneg a Thechnoleg ar ôl 16 (gwrywaidd/benywaidd) (AP3) **Dangosyddion ar gyfer Amcan Penodol 4 (AP4):** • Cyfranogwyr cyflogedig, gan gynnwys hunangyflogedig, o'r sector blynyddoedd cynnar a gofal plant sy'n ennill cymwysterau pan maent yn gadael (gwrywaidd/benywaidd (AP4)

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
Cyfrifoldebau Gofalu • Canfod, datblygu a/neu ddarparu cymorth ar gyfer unigolion â chyfrifoldebau gofalu, gan gynnwys y rhai sy'n gofalu am blant a'r rhai â materion gofal pobl hŷn gyda golwg ar eu galluogi i ymgysylltu neu ail-ymgysylltu â'r farchnad lafur. Er enghraifft: darparu neu helpu i ganfod cyfleusterau gofal plant fforddiadwy[56] a ffynonellau cymorth ariannol[57] a fydd yn galluogi unigolion i ymgysylltu â'r farchnad lafur **Iaith / Hygyrchedd** • Sicrhau bod yr holl ddeunyddiau, gwefannau a chyhoeddusrwydd ar gyfer y cyhoedd ar gael mewn fformatau hygyrch[58] a dwyieithog:		

[56] Llywodraeth Cymru ' Gofal Plant http://gov.wales/topics/people-and-communities/people/children-and-young-people/childcare/?skip=1&lang=cy
[57] Llywodraeth Cymru 'Cymorth i Dalu am Ofal Plant' https://llyw.cymru/cymorth-i-dalu-am-ofal-plant?_ga=2.170691232.1822671839.1583743669-631954825.1556280598
[58] Swyddfa dros Faterion Pobl Anabl 'Guide to Accessible Publishing' http://odi.dwp.gov.uk/inclusive-communications/channels/publishing.php

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
- Cymraeg/Saesneg neu; - yn yr iaith gymunedol briodol os targedir grwpiau pobl dduon a lleiafrifoedd ethnig a dangynrychiolir - fersiynau print bras / sain / Braille o ddeunyddiau hyfforddiant / addysgol / marchnata. Er enghraifft: - Cymhwyso canllawiau Comisiynydd y Gymraeg ar 'Gwneud cais am Gontractau a Grantiau: Ystyried y Gymraeg' yn eich sefydliad eich hun ac i'ch partneriaid cyflenwi ac ymlynu wrth eich Cynllun Iaith Gymraeg chi eich hun a/neu unrhyw safonau iaith y gallech ddod yn ddarostyngedig iddynt[59] - Cynllunio sut y gallwch gynnig eich gwasanaethau i gyfranogwyr (ee cyrsiau, gweithgareddau, mentora ac ati) yn Gymraeg ac yn Saesneg. Os nad yw eich sefydliad yn gallu darparu ar gyfer cyfranogwyr Cymraeg, dylech ystyried cynnwys partneriaid cyflenwi eraill a all wneud hynny		

[59] Gwneud cais am Gontractau a Grantiau: Ystyried y Gymraeg
http://www.comisiynyddygymraeg.cymru/hybu/SiteCollectionDocuments/Contractau%20a%20Grantiau%20CYM.pdf

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
- Sicrhau y bydd contractwyr a phartneriaid cyflenwi'n gallu ymwneud â chi yn Gymraeg, os ydynt yn dymuno - Egluro'r hyn sydd a'r hyn nad yw'n arfer da ar gyfer hygyrchedd o ran cyhoeddiadau, deunyddiau a gwefannau drwy gyfeirio at sefydliadau megis RNIB Cymru[60], 'cod ymarfer' hygyrchedd gwefannau'r Sefydliad Safonau Prydeinig[61] **Pobl Dduon a Lleiafrifoedd Ethnig** • Herio stereoteipiau ac, os yw Saesneg yn ail iaith i unigolyn, dylid cynnig hyfforddiant / deunyddiau mewn ieithoedd cymunedol priodol neu ddarparu mynediad at / cyflenwi ESOL (Saesneg ar gyfer Siaradwyr Ieithoedd Eraill)[62] **Pobl Anabl / Pobl â Chyflyrau Iechyd sy'n Cyfyngu ar eu Gallu i Weithio** • Darparu gwasanaethau cymorth a/neu gyngor ar gyfer cyflogwyr ac ar gyfer unigolion ag anableddau neu gyflyrau iechyd sy'n cyfyngu ar eu gallu i		

[60] RNIB Cymru http://www.rnib.org.uk/cy/wales-cymru-1
[61] Sefydliad Safonau Prydeinig (BSI) Cod ymarfer hygyrchedd ar y we http://shop.bsigroup.com/en/ProductDetail/?pid=000000000030180388
[62] Saesneg ar gyfer Siaradwyr Ieithoedd Eraill Llywodraeth Cymru https://llyw.cymru/saesneg-ar-gyfer-siaradwyr-ieithoedd-eraill-datganiad-polisi?_ga=2.168724129.1822671839.1583743669-631954825.1556280598

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
weithio a fydd yn dileu rhwystrau sy'n eu hatal rhag ymgysylltu â, a/neu gyfranogi yn y farchnad waith ac mewn cyfleoedd hyfforddi a gwirfoddoli. Er enghraifft, dileu rhwystrau ffisegol, gwneud addasiadau o ran hygyrchedd y gweithle, darparu deunyddiau hygyrch megis fersiynau Braille, sain neu mewn print bras a gweithio gyda grwpiau / sefydliadau anabledd **Asesiadau o'r Effaith ar Gydraddoldeb:** Mae Dyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus yng Nghymru (sy'n deillio o Ddeddf Cydraddoldeb 2010) wedi'i bwriadu i helpu awdurdodau cyhoeddus i fynd i'r afael ag anghydraddoldebau a chyfrannu tuag at gymdeithas decach yn ogystal â helpu awdurdodau cyhoeddus i gyflawni canlyniadau gwell i bawb. • Un ffordd y gall cyrff cyhoeddus sicrhau eu bod yn gweithio tuag at nodau o'r fath a lleihau anghydraddoldeb posibl yw cynnal asesiadau o'r effaith ar gydraddoldeb, sy'n helpu i leihau anghydraddoldeb a		

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
lliniaru effeithiau anffafriol posibl.[63,64] • Gall sefydliadau nad yw Dyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus yn berthnasol iddynt hefyd gynnal Asesiadau o'r Effaith ar Gydraddoldeb ar sail wirfoddol, i arddangos arfer da. **Recriwtio** • Sicrhau bod pob cyfle recriwtio a swyddi ar gael i bob unigolyn, yn cynnwys y rheini â nodweddion gwarchodedig yn unol â Deddf Cydraddoldeb 2010. • Mae hefyd angen i'r Gweithrediad gynnwys ystyriaethau iaith Gymraeg, er enghraifft: Recriwtio staff sy'n siarad Cymraeg, yr angen i gadw nifer addas o staff sy'n siarad Cymraeg drwy gydol oes y Gweithrediad er mwyn darparu'r gwasanaeth yn ogystal â'r gallu i recriwtio a chyfweld drwy gyfrwng y Gymraeg. Ceir rhagor o wybodaeth yng Nghanllawiau'r Comisiynydd Iaith Gymraeg 'Recriwtio Ystyried y		

[63] Asesiadau o'r Effaith ar Gydraddoldeb: Llywodraeth Cymru https://llyw.cymru/cynllunio-strategaeth-cydraddoldeb?_ga=2.189263595.1100266084.1584372565-631954825.1556280598
Y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol https://www.equalityhumanrights.com/en/advice-and-guidance/public-sector-equality-duty-wales
[64] Arferion Asesu Effeithiau ar Gydraddoldeb yng Nghymru http://www.eiapractice.wales.nhs.uk/hafan

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
Gymraeg'[65] • Lle bynnag y bo'n bosibl, dylai sefydliadau geisio ehangu amrywiaeth eu gweithlu a sicrhau y caiff prosesau recriwtio allanol eu cefnogi os yw'n bosibl. Fodd bynnag, lle mae gan sefydliadau bolisïau y mae rheolwyr ac undebau llafur wedi cytuno arnynt, dylai'r polisïau hyn fod yn berthnasol. Gellir hysbysebu swyddi gwag yn fewnol yn unol â'r telerau a nodir yn y polisi y cytunwyd arno. Lle na chredir y bydd yn bosibl llenwi'r swydd wag yn fewnol, dylid hefyd hysbysebu gan ddefnyddio amrywiaeth o ddulliau a fyddai'n cynnwys canolfannau gwaith, asiantaethau, y wasg genedlaethol, leol ac arbenigol, sefydliadau'r trydydd sector a gwefannau eraill lle y bo'n briodol ac yn fforddiadwy. • Hybu perchnogaeth ar gyfleoedd cyfartal a phrif ffrydio rhywedd, yn cynnwys hybu / ystyried yr iaith Gymraeg drwy greu rôl hyrwyddwr cyfle cyfartal a lle y bo'n berthnasol, annog hyn ym mhob agwedd ar weithgarwch y gweithle.		

[65] Canllawiau Comisiynydd y Gymraeg 'Recriwtio – Ystyried y Gymraeg':
http://www.comisiynyddygymraeg.cymru/hybu/SiteCollectionDocuments/20160308%20%20GC%20C%20Cyngor%20Recriwtio%20-%20CYMRAEG%20%28T%29%20%282%29.pdf

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
• Ystyriwch y 'Symbol / system hyderus o ran anabledd' sy'n cael ei ddefnyddio yng Nghymru, Lloegr a'r Alban i annog ceisiadau o bobl anabl.[66]		

[66] DWP Two-Tick: https://www.gov.uk/recruitment-disabled-people/encouraging-applications

Dwyrain Cymru

Rhaglen Cronfa Gymdeithasol Ewrop 2014 - 2020

Echel Flaenoriaeth 1 - Trechu Tlodi drwy Gyflogaeth Gynaliadwy

BLAENORIAETH FUDDSODDI: Cynhwysiant Gweithredol, gan gynnwys gyda'r nod o hyrwyddo cyfle cyfartal a chyfranogiad gweithredol, a gwella cyflogadwyedd.

AMCAN PENODOL 1: Cynyddu cyflogadwyedd pobl sy'n Economaidd anweithgar ac sy'n Ddiwaith yn yr Hirdymor sy'n 25 oed a throsodd sy'n wynebu rhwystrau cymhleth i gyflogaeth.

Camau gweithredu penodol.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
<u>Mae’r camau gweithredu canlynol yn ymwneud ag Amcan Penodol 1 dan Flaenoriaeth 1:</u> • Gweithio cydgysylltiedig ag ystod o asiantaethau sy’n cyflawni camau gweithredu i gefnogi’r broses bontio o fudd-daliadau i gyflogaeth, gan gynnwys: - gwasanaethau eiriolaeth megis Cyngor Ar Bopeth; - hyfforddiant ar hawliau cyflogaeth, gan gynnwys contractau dim oriau **Rhwystrau Cymhleth** • Os yw eich gweithrediad yn dewis Dangosydd sy'n ymwneud â rhwystrau cymhleth lle mae gan gyfranogwyr Gyflyrau Iechyd sy'n Cyfyngu ar eu Gallu i Weithio, Anableddau, lle maent dros 54 oed, lle mae ganddynt anableddau gofal neu ofal plant, dylid eu cyfeirio at y wybodaeth a ddarperir yn yr adran camau gweithredu generig ar gyfer Blaenoriaeth 1. •	**<u>Mae’r camau gweithredu canlynol yn ymwneud ag Amcan Penodol 1 dan Flaenoriaeth 1:</u>** • Mae’n ofynnol i’r holl weithrediadau ddylunio camau gweithredu a fydd yn achosi’r canlyniad gofynnol i’r grŵp targed dynodedig, gan ddefnyddio Gwybodaeth am y Farchnad Lafur i sicrhau bod cyfranogwyr wedi’u harfogi i wneud dewisiadau gwybodus am eu gyrfaoedd ac i gael mynediad at gyfleoedd ar gyfer cyflogaeth. Un ffordd o sefydlu thema drawsbynciol Datblygu Cynaliadwy o fewn gweithgarwch fyddai darparu gweithgarwch addysg amgylcheddol arloesol. • Wrth wneud hyn, dylai gweithgareddau ddarparu cyfleoedd i ddilyn cymwysterau amgylcheddol galwedigaethol neu academaidd pellach megis NVQ lefel 1-3. Yn eu tro gallai’r rhain arwain yn y pen draw at ennill cymwysterau ar lefel uwch a chael cyflogaeth yn sector yr economi rhad ar garbon, y sector nwyddau/gwasanaethau amgylcheddol ac effeithlonrwydd adnoddau.	**<u>Mae’r camau gweithredu canlynol yn ymwneud ag amcan penodol 1 dan Flaenoriaeth 1</u>** • Cymorth i bobl gamu i mewn i gyflogaeth gan gynnwys darparu cyngor ynghylch dysgu, cyfleoedd cyflogaeth a chwiliadau am swyddi. • Cymorth ar gyfer gweithgareddau sy’n cynorthwyo unigolion i drosglwyddo eu sgiliau yn enwedig i feysydd lle mae prinder sgiliau. • Cymorth wedi’i dargedu i ddileu rhwystrau i gyfranogiad llawn mewn dysgu gan gynnwys hyfforddiant galwedigaethol. • Cymorth ar gyfer cynllun mentora ac eiriolaeth. • Targedu cymorth i ddatblygu sgiliau sy’n gysylltiedig â gwaith ar gyfer rhai sy’n ymuno â’r farchnad lafur am y tro cyntaf, gan gynnwys ysgrifennu CV, cyrsiau sgiliau TGCh o lefel sylfaen ymlaen, gostwng nifer y rhai sydd wedi’u hallgáu’n ddigidol. • Dulliau arloesol o ddarparu mynediad at wasanaethau TG er mwyn hybu addysg a hyfforddiant. • Darparu cymorth wedi’i deilwra er mwyn dileu’r rhwystrau i addysg a hyfforddiant ar gyfer unigolyn.

Camau gweithredu penodol.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
• Cymorth ar gyfer ffyrdd iachach o fyw, gan gynnwys cymorth wedi'i dargedu ar gyfer unigolion â phroblemau camddefnyddio cyffuriau ac alcohol	• Gall hyfforddiant sgiliau mewn rheolaeth amgylcheddol ddarparu llwybr tuag at gyflogaeth gynaliadwy yn y sector amgylcheddol sy'n tyfu drwy'r amser. Darperir hyfforddiant ymarferol mewn sgiliau rheolaeth amgylcheddol yng Nghymru gan sefydliadau megis LANTRA[67] a Chanolfan Busnes Gwyrdd Cymru[68]. • Mae LANTRA yn darparu cyrsiau mewn cadwraeth amgylcheddol sy'n arwain, er enghraifft, at Ddiploma Cenedlaethol mewn rheolaeth amgylcheddol.	• Rhoi cymorth i unigolion sy'n derbyn y cyfle i wirfoddoli/mynychu lleoliadau gwaith. Gallai'r cymorth gynnwys:- ○ sesiynau gwybodaeth yn amlygu disgwyliad y sefydliad / cyflogwr sy'n cymryd rhan; ○ cymorth yn ystod y lleoliad, arfarniad a phenodi mentor yn y lleoliad. • Rôl ddynodedig â chyfrifoldeb am ganfod lleoliadau gwaith, sicrhau bod ystod eang ac amrywiol o gyflogwyr yn chwarae rhan ac yn gefnogol, a bod lleoliadau'n cynnig profiad gwaith gwerthfawr (sgiliau ymarferol) tra'n neilltuo amser bob wythnos i barhau i feithrin sgiliau hanfodol. • Sefydlu grwpiau cymorth cymheiriaid i gefnogi ac annog cyfranogwyr yn ystod y lleoliad gwirfoddoli/ gwaith gan ddatblygu 'dysgu rhwng cymheiriaid'. • Darparu "Cronfa Rhwystrau" i gynorthwyo gyda chostau cludiant neu ofal plant; byddai'r gronfa hon ar gael am gyfnod cyfyngedig ac yn cael ei defnyddio i bontio'r bwlch rhwng eu diwrnod cyntaf o gyflogaeth a'u siec

[67] http://www.lantra.co.uk/wales
[68] http://www.walesgreenbusinesscentre.co.uk/

Camau gweithredu penodol.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
	• Mae Canolfan Busnes Gwyrdd Cymru yn darparu ystod o fathau o gymorth i fusnesau integreiddio arferion datblygu cynaliadwy yn eu gweithrediadau pob dydd. Maent yn darparu ystod o gyrsiau rheolaeth amgylcheddol dan y categorïau canlynol: ○ Rheolaeth amgylcheddol ○ Rheoli gwastraff ○ Cludiant ○ Deddfwriaeth amgylcheddol ○ Rheoli llygredd ○ Ynni adnewyddadwy ○ Rheoli ynni	gyflog gyntaf ar gyfer y rhai yr ystyrir eu bod fwyaf mewn angen. • Darparu cwrs sylfaen mewn cyllidebu ariannol gyda'r nod o sicrhau bod unigolyn yn meithrin gallu i reoli ei gyllid. • Hyrwyddwr Dychwelyd i'r Gwaith' - unigolyn sydd wedi cael ei gyflogi ers peth amser a allai roi cymorth a chyngor y gellir uniaethu â hwy. • Ystyriaeth i ddulliau ymgysylltu perthnasol hy yr offer/y methodolegau cywir, 'bachyn' cychwynnol er mwyn denu cyfranogwr drwy'r drysau ac anghenion cymuned benodol neu grŵp penodol o bobl. • Mae'n aml yn wir mai pobl â nodweddion gwarchodedig ee pobl anabl yw'r bobl sy'n profi'r tlodi mwyaf. Felly efallai mai'r ffordd orau o fynd ati i ymgysylltu ag unigolion sy'n profi tlodi fyddai ystyried y trawsgroesi naturiol rhwng camau gweithredu y cyfeirir atynt dan thema Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd a'r rhai y cyfeirir atynt dan thema Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol.

Dangosyddion y Flaenoriaeth		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
Nid oes dangosyddion penodol ar gyfer Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd.	**Dangosyddion ar gyfer Amcan Penodol 1 (ap1):** • ‘Gweithrediadau’ yn integreiddio datblygu cynaliadwy mewn rhaglenni codi ymwybyddiaeth, addysg neu hyfforddiant.	**Dangosyddion ar gyfer Amcan Penodol 1 (ap1):** Nid yw’r dangosyddion hyn wedi’u pennu i Themâu Trawsbynciol Trechu Tlodi ond maent yn berthnasol i’r Rhaglen yn gyffredinol. Fodd bynnag, maent yn caniatáu i weithrediadau ddangos sut y mae gweithgarwch yn cefnogi’r Thema Drawsbynciol hon. • Di-waith yn yr hirdymor (25 oed a throsodd) sydd â rhwystrau cymhleth i gyflogaeth sy'n dechrau gweithio, gan gynnwys hunangyflogaeth pan maent yn gadael. (AP1) • Economaidd anweithgar, (25 oed a throsodd), nad ydynt mewn addysg na hyfforddiant, sydd â rhwystrau cymhleth i gyflogaeth sy'n dechrau gweithio, gan gynnwys hunangyflogaeth, pan maent yn gadael. (AP1) • Di-waith yn yr hirdymor (25 oed a throsodd) sydd â rhwystrau cymhleth i gyflogaeth sy'n ennill cymhwyster neu ardystiad sy'n berthnasol i waith pan maent yn gadael. (AP1)

Dangosyddion y Flaenoriaeth		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
		• Economaidd anweithgar (25 oed a throsodd), nad ydynt mewn addysg na hyfforddiant, sydd â rhwystrau cymhleth i gyflogaeth sy'n ennill cymhwyster neu ardystiad sy'n berthnasol i waith pan maent yn gadael. (AP1)

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
Pobl Hŷn (54+ oed) • Datblygu ffyrdd effeithiol ac arloesol o dargedu ac ysgogi pobl hŷn sydd wedi bod yn ddi-waith yn y byrdymor a'r hirdymor i gyfranogi yn y farchnad lafur. Er enghraifft: gwasanaethau cymorth a chynghori, profiad/lleoliadau gwaith neu wirfoddoli[69], cyflenwi neu ddarparu cyngor ynghylch gwasanaethau sy'n rhoi cymorth i bobl hŷn oresgyn problemau iechyd sy'n gysylltiedig ag oedran[70], Gweithio cydgysylltiedig gyda chyflogwyr, meddygon teulu a gweithwyr gofal iechyd proffesiynol i adnabod datrysiadau derbyniol sy'n rhoi cymorth i fusnes gyflogi rhywun ag anabledd neu gyflwr sy'n cyfyngu ar ei allu i weithio a/neu helpu'r rhai ag anableddau neu gyflyrau sy'n cyfyngu ar eu gallu i weithio i aros mewn cyflogaeth • Datblygu ffyrdd effeithiol ac arloesol o dargedu ac ysgogi menywod hŷn (54+ oed) sydd wedi bod yn ddi-waith yn y byrdymor a'r hirdymor i gyfranogi yn y		

[69] Gwefan Gwirfoddoli Cymru http://www.gwirfoddolicymru.net/ a Chanolfan Gweithredu Gwirfoddol Cymru (CGGC) https://www.wcva.org.uk/volunteering?seq.lang=cy-GB

[70] Menopause Self Care (Prosiect Cronfa Gymdeithasol Ewrop – Lloegr) http://www.menopauseselfcare.org.uk/

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
farchnad lafur. Er enghraifft: gwasanaethau cymorth a chynghori, profiad/lleoliadau gwaith neu wirfoddoli[71], cyflenwi neu ddarparu cyngor ynghylch gwasanaethau sy'n rhoi cymorth i bobl hŷn oresgyn problemau iechyd sy'n gysylltiedig ag oedran[72] **Menywod:** • Sefydlu gwasanaethau/systemau sy'n dileu rhwystrau i gyfranogiad menywod mewn cyfleoedd cyflogaeth, hyfforddiant a gwirfoddoli llawn amser a rhan amser, gan gynnwys, fel rhan o gamau gweithredu a fydd yn achosi'r canlyniad a ddymunir i'r grŵp targed dynodedig ac sy'n seiliedig ar Wybodaeth am y Farchnad Lafur, cyfranogiad cynyddol gan fenywod mewn cyfleoedd cyflogaeth/ hyfforddiant/ gwirfoddoli sy'n ymwneud â phynciau STEM[73,74] (Gwyddoniaeth, Peirianneg, Technoleg a Mathemateg) a phynciau/cyrhaeddiad addysgol. Er enghraifft: darparu a/neu hysbysu		

[71] Gwefan Gwirfoddoli Cymru http://www.gwirfoddolicymru.net/ a Chanolfan Gweithredu Gwirfoddol Cymru (CGGC) http://www.wcva.org.uk/volunteering?seq.lang=cy-GB
[72] Menopause Self Care (Prosiect Cronfa Gymdeithasol Ewrop – Lloegr) http://www.menopauseselfcare.org.uk/
[73] Siarter Athena Swan – Datblygu Gyrfaoedd Menywod mewn pynciau STEM http://www.ecu.ac.uk/equality-charter-marks/athena-swan/
[74] Llywodraeth Cymru, Menywod mewn gwyddoniaeth https://llyw.cymru/adroddiad-menywod-mewn-gwyddoniaeth-technoleg-peirianneg-mathemateg-stem?_ga=2.163939007.1822671839.1583743669-631954825.1556280598

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
ynghylch cymorth sydd ar gael ar gyfer gofal plant a gofal pobl hŷn, cyngor gyrfaoedd sy'n herio stereoteipiau o ran y rhywiau gan gynnwys cyflogaeth a/neu bynciau addysgol annhraddodiadol, cynnig ffyrdd arloesol o gynnwys menywod o bob oed mewn pynciau STEM[75,76] a chyfleoedd cyflogaeth sy'n ymwneud â phynciau STEM **Cyfrifoldebau Gofalu** • Canfod, datblygu a/neu ddarparu cymorth ar gyfer unigolion â chyfrifoldebau gofalu, gan gynnwys y rhai sy'n gofalu am blant a'r rhai â materion gofal pobl hŷn gyda golwg ar eu galluogi i ymgysylltu neu ail-ymgysylltu â'r farchnad lafur. Er enghraifft: darparu neu helpu i ganfod cyfleusterau gofal plant fforddiadwy[77] a ffynonellau cymorth ariannol[78] a fydd yn galluogi unigolion i ymgysylltu â'r farchnad lafur		

[75] Canllawiau STEM Llywodraeth Cymru i ysgolion a cholegau yng Nghymru (ar gyfer disgyblion 3 i 19 oed) http://gov.wales/topics/educationandskills/publications/guidance/stemguidance/?skip=1&lang=cy

[77] Llywodraeth Cymru 'Gofal Plant' https://llyw.cymru/gofal-plant-rhianta?_ga=2.205827603.1822671839.1583743669-631954825.1556280598
[78] Llywodraeth Cymru 'Cymorth i Dalu am Ofal Plant' https://llyw.cymru/cymorth-i-dalu-am-ofal-plant?_ga=2.170691232.1822671839.1583743669-631954825.1556280598

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
Iaith / Hygyrchedd • Sicrhau bod yr holl ddeunyddiau, gwefannau a chyhoeddusrwydd ar gyfer y cyhoedd ar gael mewn fformatau hygyrch[79] a dwyieithog: - Cymraeg/Saesneg neu; - yn yr iaith gymunedol briodol os targedir grwpiau pobl dduon a lleiafrifoedd ethnig a dangynrychiolir - fersiynau print bras / sain / Braille o ddeunyddiau hyfforddiant / addysgol / marchnata. Er enghraifft: - Cymhwyso canllawiau Comisiynydd y Gymraeg ar 'Gwneud cais am Gontractau a Grantiau: Ystyried y Gymraeg' yn eich sefydliad eich hun ac i'ch partneriaid cyflenwi ac ymlynu wrth eich Cynllun Iaith Gymraeg chi eich hun a/neu unrhyw safonau iaith y gallech ddod yn ddarostyngedig iddynt.[80] - Cynllunio sut y gallwch gynnig eich gwasanaethau i gyfranogwyr (ee cyrsiau, gweithgareddau, mentora ac ati) yn Gymraeg ac yn Saesneg. Os nad yw eich sefydliad yn gallu darparu		

[79] Swyddfa dros Faterion Pobl Anabl 'Guide to Accessible Publishing' http://odi.dwp.gov.uk/inclusive-communications/channels/publishing.php
[80] Gwneud cais am Gontractau a Grantiau: Ystyried y Gymraeg
http://www.comisiynyddygymraeg.cymru/hybu/SiteCollectionDocuments/Contractau%20a%20Grantiau%20CYM.pdf

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
ar gyfer cyfranogwyr Cymraeg, dylech ystyried cynnwys partneriaid cyflenwi eraill a all wneud hynny - Sicrhau y bydd contractwyr a phartneriaid cyflenwi'n gallu ymwneud â chi yn Gymraeg, os ydynt yn dymuno - Egluro'r hyn sydd a'r hyn nad yw'n arfer da ar gyfer hygyrchedd o ran cyhoeddiadau, deunyddiau a gwefannau drwy gyfeirio at sefydliadau megis RNIB Cymru[81], 'cod ymarfer' hygyrchedd gwefannau'r Sefydliad Safonau Prydeinig[82] **Pobl Dduon a Lleiafrifoedd Ethnig** • Ystyried ffyrdd o fynd ati'n effeithiol i dargedu, cynnwys ac annog Pobl Dduon a Lleiafrifoedd Ethnig i ymgysylltu â'r farchnad lafur, er enghraifft: ystyried ffyrdd o sicrhau bod unigolion o blith Pobl Dduon a Lleiafrifoedd Ethnig yn ymwybodol o'ch gweithrediad a'r hyn y mae'n ei gynnig. Er enghraifft: cysylltu â mudiadau priodol sy'n cynrychioli Pobl Dduon a Lleiafrifoedd Ethnig i drafod ffyrdd		

[81] RNIB Cymru http://www.rnib.org.uk/cy/wales-cymru-1
[82] Sefydliad Safonau Prydeinig (BSI) Cod ymarfer hygyrchedd ar y we http://shop.bsigroup.com/en/ProductDetail/?pid=000000000030180388

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
effeithiol o'u targedu ac ymgysylltu â hwy a/neu ledaenu gwybodaeth • Herio stereoteipiau ac, os yw Saesneg yn ail iaith i unigolyn, dylid cynnig hyfforddiant / deunyddiau mewn ieithoedd cymunedol priodol neu ddarparu mynediad at / cyflenwi ESOL (Saesneg ar gyfer Siaradwyr Ieithoedd Eraill)[83] **Asesiadau o'r Effaith ar Gydraddoldeb**: • Mae Dyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus yng Nghymru (sy'n deillio o Ddeddf Cydraddoldeb 2010) wedi'i bwriadu i helpu awdurdodau cyhoeddus i fynd i'r afael ag anghydraddoldebau a chyfrannu tuag at gymdeithas decach yn ogystal â helpu awdurdodau cyhoeddus i gyflawni canlyniadau gwell i bawb. • Un ffordd y gall cyrff cyhoeddus sicrhau eu bod yn gweithio tuag at nodau o'r fath a lleihau anghydraddoldeb posibl yw cynnal asesiadau o'r effaith ar gydraddoldeb, sy'n helpu i leihau anghydraddoldeb a		

[83] Saesneg ar gyfer Siaradwyr Ieithoedd Eraill Llywodraeth Cymru https://llyw.cymru/saesneg-ar-gyfer-siaradwyr-ieithoedd-eraill-datganiad-polisi?_ga=2.168724129.1822671839.1583743669-631954825.1556280598

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
lliniaru effeithiau anffafriol posibl.[84,85] • Gall sefydliadau nad yw Dyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus yn berthnasol iddynt hefyd gynnal Asesiadau o'r Effaith ar Gydraddoldeb ar sail wirfoddol, i arddangos arfer da **Recriwtio** • Sicrhau bod pob cyfle recriwtio a swyddi ar gael i bob unigolyn, yn cynnwys y rheini â nodweddion gwarchodedig yn unol â Deddf Cydraddoldeb 2010. • Mae hefyd angen i'r Gweithrediad gynnwys ystyriaethau iaith Gymraeg, er enghraifft: Recriwtio staff sy'n siarad Cymraeg, yr angen i gadw nifer addas o staff sy'n siarad Cymraeg drwy gydol oes y Gweithrediad er mwyn darparu'r gwasanaeth yn ogystal â'r gallu i recriwtio a chyfweld drwy gyfrwng y Gymraeg. Ceir rhagor o wybodaeth yng Nghanllawiau'r Comisiynydd Iaith Gymraeg 'Recriwtio - Ystyried y		

84 Asesiadau o'r Effaith ar Gydraddoldeb: Llywodraeth Cymru https://llyw.cymru/cynllunio-strategaeth-cydraddoldeb?_ga=2.189263595.1100266084.1584372565-631954825.1556280598
Y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol https://www.equalityhumanrights.com/en/advice-and-guidance/public-sector-equality-duty-wales
85 Arferion Asesu Effeithiau ar Gydraddoldeb yng Nghymru http://www.eiapractice.wales.nhs.uk/hafan

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
Gymraeg'[86] • Lle bynnag y bo'n bosibl, dylai sefydliadau geisio ehangu amrywiaeth eu gweithlu a sicrhau y caiff prosesau recriwtio allanol eu cefnogi os yw'n bosibl. Fodd bynnag, lle mae gan sefydliadau bolisïau y mae rheolwyr ac undebau llafur wedi cytuno arnynt, dylai'r polisïau hyn fod yn berthnasol. Gellir hysbysebu swyddi gwag yn fewnol yn unol â'r telerau a nodir yn y polisi y cytunwyd arno. Lle na chredir y bydd yn bosibl llenwi'r swydd wag yn fewnol, dylid hefyd hysbysebu gan ddefnyddio amrywiaeth o ddulliau a fyddai'n cynnwys canolfannau gwaith, asiantaethau, y wasg genedlaethol, leol ac arbenigol, sefydliadau'r trydydd sector a gwefannau eraill lle y bo'n briodol ac yn fforddiadwy. • Cymorth ar gyfer datrysiadau arloesol i oresgyn rhwystrau o ran cludiant, gan gynnwys opsiynau ar gyfer gweithio gartref a hyfforddiant/oriau hyblyg. •		

[86] Canllawiau Comisiynydd y Gymraeg 'Recriwtio – Ystyried y Gymraeg': http://www.comisiynyddygymraeg.cymru/hybu/SiteCollectionDocuments/20160308%20%20GC%20C%20Cyngor%20Recriwtio%20-%20CYMRAEG%20%28T%29%20%282%29.pdf

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
• Hybu perchnogaeth ar gyfleoedd cyfartal a phrif ffrydio rhywedd, yn cynnwys hybu / ystyried yr iaith Gymraeg drwy greu rôl hyrwyddwr cyfle cyfartal a lle y bo'n berthnasol, annog hyn ym mhob agwedd ar weithgarwch y gweithle. • Ystyriwch y 'Symbol / system hyderus o ran anabledd' sy'n cael ei ddefnyddio yng Nghymru, Lloegr a'r Alban i annog ceisiadau gan bobl anabl.[87]		

[87] DWP Two-Tick: https://www.gov.uk/recruitment-disabled-people/encouraging-applications

Echel Flaenoriaeth 2 – Sgiliau ar gyfer Twf

BLAENORIAETH FUDDSODDI: Gwella mynediad cyfartal i ddysgu gydol oes ar gyfer pob grŵp oedran mewn lleoliadau ffurfiol, anffurfiol a heb fod yn ffurfiol, gan uwchraddio gwybodaeth, sgiliau a chymwyseddau'r gweithlu, a hyrwyddo llwybrau dysgu hyblyg gan gynnwys drwy arweiniad gyrfaol a dilysu cymwyseddau a gaffaelir.

AMCAN PENODOL 1: Cynyddu lefelau sgiliau, gan gynnwys sgiliau sy'n berthnasol i waith, y rhai yn y gweithlu sydd â sgiliau isel os o gwbl.

AMCAN PENODOL 2: Cynyddu nifer y bobl yn y gweithlu sydd â sgiliau technegol a phenodol i waith ar lefel ganolraddol ac uwch.

BLAENORIAETH FUDDSODDI: Cydraddoldeb rhwng dynion a menywod ymhob maes, gan gynnwys mynediad at gyflogaeth, camu ymlaen mewn gyrfa, cysoni gwaith a bywyd preifat a hyrwyddo cyflog cyfartal am waith cyfartal.

AMCAN PENODOL 3: Gwella sefyllfa menywod yn y gweithlu.

Camau gweithredu penodol.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
Mae'r camau gweithredu canlynol yn ymwneud ag Amcanion Penodol ap1, ap02 ac ap03 dan Flaenoriaeth 3 • Ymgysylltu â chyflogwyr i ddatblygu ffyrdd effeithiol ac arloesol o dargedu ac ysgogi menywod hŷn (54+ oed) o fewn y gweithlu i gyfranogi yn eich gweithrediad • Ymgysylltu â chyflogwyr i ddatblygu ffyrdd effeithiol ac arloesol o dargedu ac ysgogi menywod cyflogedig, gan gynnwys hunangyflogedig, i ddarparu cyfleoedd iddynt gynyddu eu sgiliau i lefelau ISCED 2 neu ISCED 3 • Sefydlu gwasanaethau/systemau sy'n dileu rhwystrau i gyfranogiad menywod mewn cyflogaeth lawn-amser a rhan-amser, gan gynnwys cyfleoedd ar gyfer hyfforddiant a gwirfoddoli	**Mae'r camau gweithredu canlynol yn ymwneud ag AP1 yn unig dan Flaenoriaeth 2** • Datblygu, hyrwyddo neu wella strategaeth datblygu cynaliadwy. Bydd hyn yn gweithredu polisi amgylcheddol a bydd yn cadarnhau bod y busnes yn cydymffurfio â deddfwriaeth amgylcheddol. Bydd gweithredu strategaeth datblygu cynaliadwy yn ysgogi arbedion economaidd, rheolaeth well a manteision amgylcheddol. O ran gwella strategaeth datblygu cynaliadwy bresennol mae'r canlynol yn gymwys hefyd: • I ategu'r strategaeth datblygu cynaliadwy dylai'r prif fuddiolwr ddatblygu Cod Eco i godi ymwybyddiaeth amgylcheddol. • Mae'r Cod Eco yn cael ei arddangos fel poster, ac yn nodweddiadol mewn ardal ganolog megis y ffreutur staff neu'r dderbynfa. Mae'r poster yn darparu cynghorion ymarferol a gwybodaeth i atgoffa ynglŷn ag arbed	**Mae'r camau gweithredu canlynol yn ymwneud ag Amcanion Penodol AP1 ac AP2 dan Flaenoriaeth 2** • Cymorth i ddarparu cyfleoedd ar gyfer gweithwyr â sgiliau isel a'r rhai ac arnynt angen sgiliau generig i gamu ymlaen yn y farchnad lafur. • Cymorth i'r cyfranogwyr hynny sydd am wella eu sgiliau TGCh. Dylai'r cyrsiau ddarparu ar gyfer cyfranogwyr â phrofiad cyfyngedig a'r rhai ac arnynt angen gwella'u sgiliau i gamu ymlaen yn eu rôl yn y gwaith. Dylid datblygu dulliau arloesol wrth ddewis lleoliadau ac amseroedd (os yn berthnasol) i gynyddu nifer y cyfranogwyr i'r eithaf. • Cymorth wedi'i dargedu ar gyfer gweithwyr hŷn a'r rhai y mae angen iddynt wneud newidiadau yn eu gyrfa i'w helpu i barhau i fod yn economaidd weithgar. • Cymorth ar gyfer gweithgareddau sy'n cynorthwyo unigolion i drosglwyddo eu sgiliau yn enwedig i feysydd lle mae prinder sgiliau.

Camau gweithredu penodol.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
• Er enghraifft: darparu a/neu hysbysu ynghylch cymorth sydd ar gael ar gyfer gofal plant a gofal pobl hŷn, herio stereoteipiau o ran y rhywiau gan gynnwys cyflogaeth a/neu bynciau addysgol annhraddodiadol, cynnig ffyrdd arloesol o gynnwys menywod o bob oed mewn pynciau STEM[88,89,90] a chyfleoedd cyflogaeth sy'n ymwneud â phynciau STEM[91], cyfleoedd penodol i fenywod gyfranogi mewn mentrau datblygu megis 'Sbringfwrdd[92] - Menywod i Swyddi Rheoli' Rhyw (Menywod / Dynion) • Os yw eich gweithrediad yn dewis dangosydd sy'n ymwneud yn benodol â chyfranogwyr Benywaidd neu Wrywaidd, mae angen i chi ystyried sut y byddwch yn targedu cyfranogwyr sy'n fenywod / sy'n ddynion; rhoddir rhywfaint o wybodaeth yn yr adran ar gamau gweithredu generig ar gyfer Blaenoriaeth 2. Mae hyn yn cynnwys	ynni, arbed dŵr ac ysgogi trefniadau gwell ar gyfer rheoli gwastraff. • Mae templed enghreifftiol (a ddarperir yn yr atodiad) yn enghreifftio amrywiaeth o gamau gweithredu y dylai'r cod eco eu hyrwyddo. Dylai'r camau gweithredu gael eu llunio gan y sefydliad sy'n noddi a byddent yn benodol i weithgareddau'r noddwr. Darperir rhai awgrymiadau generig ar y templed. • Datblygu 'Gwiriadau Iechyd' ac offer Ar-lein megis 'Apiau' i gael llinell sylfaen o ran pa strategaeth / gwybodaeth datblygu cynaliadwy fusnes a rhoi gwybod i'r busnes hwnnw yr hyn y mae angen iddo'i wneud nesaf i wella'r sefyllfa honno, gan roi cymorth uniongyrchol i gyflawni hyn neu ddarparu templedi a deunyddiau cyfeirio a fydd yn ei alluogi i wneud y newidiadau angenrheidiol ac ailgyflwyno i chi i wirio'r 'camau mabwysiadu' neu'r 'gwelliant/ gwelliannau' a wnaed	• Cymorth ar gyfer darpariaethau hyblyg i alluogi unigolion i gamu ymlaen mewn cyflogaeth hy cyfleoedd dysgu sy'n hygyrch ac yn berthnasol. • Cymorth ar gyfer ymyriadau wedi'u targedu sy'n mynd i'r afael â rhwystrau y mae grwpiau penodol yn eu profi wrth geisio mynediad at hyfforddiant a chyflogaeth mewn sectorau â sgiliau uwch. • Cymorth ar gyfer systemau sy'n codi ymwybyddiaeth o fanteision addysg uwch gan gynnwys cynlluniau mentora a modelau rôl. • Cymorth i'r rhai sydd mewn gwaith ac yn hunangyflogedig ddatblygu sgiliau lefel uwch.

[88] Siarter Athena Swan – Datblygu Gyrfaoedd Menywod mewn pynciau STEM http://www.ecu.ac.uk/equality-charter-marks/athena-swan/
[89] Canllawiau STEM Llywodraeth Cymru i ysgolion a cholegau yng Nghymru (disgyblion 3 i 19 oed) https://llyw.cymru/gwyddoniaeth-technoleg-peirianneg-mathemateg-stem-canllawiau-ar-gyfer-ysgolion-cholegau?_ga=2.230444828.1822671839.1583743669-631954825.1556280598

[91] Llywodraeth Cymru, Menywod mewn gwyddoniaeth https://llyw.cymru/adroddiad-menywod-mewn-gwyddoniaeth-technoleg-peirianneg-mathemateg-stem?_ga=2.163939007.1822671839.1583743669-631954825.1556280598
[92] Academi Cymru 'Springboard' https://academiwales.gov.wales/pages/springboard

Camau gweithredu penodol.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
dangosyddion sy'n ymwneud â - Cyfranogwyr cyflogedig, gan gynnwys hunangyflogedig...' a; - 'Cyfranogwyr â gradd neu gymhwyster cyfwerth…' **(AP1, AP2 ac AP3)** • Rhoi cymorth a/neu gyngor i gyflogwyr/mentrau/sefydliadau i naill ai 'mabwysiadu' neu 'wella' strategaeth neu system monitro cydraddoldeb ac amrywiaeth neu 'wella'r' strategaeth neu'r system fonitro sydd ganddynt yn barod. **(ap3 yn unig)** Er enghraifft: • Cyflogi staff medrus o fewn eich gweithrediad i gwrdd â'r dangosydd hwn yn ogystal ag ymrwymiadau ehangach eraill o ran cyfle cyfartal a restrir yng nghynllun busnes eich gweithrediad • cael llinell sylfaen o ran pa strategaethau a systemau monitro ar gyfer cyfle cyfartal sydd ganddynt, os oes rhai ganddynt o gwbl, a gweld a ydynt yn gyfoes a/neu a oes angen iddynt gynnwys meysydd megis gweithio hyblyg, bwlio ac aflonyddu,	(cyfeirier at droednodyn rhif 63 isod i gael rhagor o wybodaeth). Mae'r camau gweithredu canlynol yn ymwneud â gweithgarwch o dan pob cam gweithredu penodol: • Mae'n ofynnol i'r holl weithrediadau ddylunio camau gweithredu a fydd yn achosi'r canlyniad gofynnol i'r grŵp targed dynodedig, gan ddefnyddio Gwybodaeth am y Farchnad Lafur i sicrhau bod cyfranogwyr wedi'u harfogi â'r sgiliau sy'n ofynnol o fewn yr economi. Un ffordd o sefydlu thema drawsbynciol Datblygu Cynaliadwy o fewn gweithgarwch fyddai darparu gweithgarwch addysg amgylcheddol arloesol, gan ddarparu'r cymwysterau sy'n ofynnol o fewn sector yr economi rhad ar garbon, y sector nwyddau/gwasanaethau amgylcheddol ac effeithlonrwydd adnoddau. • Gall hyfforddiant sgiliau mewn rheolaeth amgylcheddol ddarparu llwybr tuag at gyflogaeth gynaliadwy yn y sector amgylcheddol sy'n tyfu drwy'r amser. Darperir hyfforddiant ymarferol mewn sgiliau rheolaeth	

Camau gweithredu penodol.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
polisi ar y Gymraeg, polisi hyfforddiant a datblygiad staff, bod y Strategaeth Cydraddoldeb yn cael ei hadolygu'n rheolaidd fel a gytunwyd gan aelod penodol o staff (uwch aelod o staff megis Cyfarwyddwr/Aelod o'r Bwrdd) **(ap3 yn unig)** • Datblygu 'Gwiriadau Iechyd[93]' ac offer Ar-lein[94] megis 'Apiau' i gael llinell sylfaen o ran pa strategaeth / gwybodaeth cyfle cyfartal sydd gan fusnes a hysbysu'r busnes hwnnw ynghylch yr hyn y mae angen iddo'i wneud nesaf i wella'r sefyllfa honno, gan roi cymorth uniongyrchol i gyflawni hyn neu ddarparu templedi a deunyddiau cyfeirio a fydd yn ei alluogi i wneud y newidiadau angenrheidiol ac ailgyflwyno i chi i wirio'r 'camau mabwysiadu' neu'r 'gwelliant/ gwelliannau' a wnaed **(ap3 yn unig)**	amgylcheddol yng Nghymru gan sefydliad fel LANTRA[95] a Chanolfan Busnes Gwyrdd Cymru[96]. • Mae LANTRA yn darparu cyrsiau mewn cadwraeth amgylcheddol sy'n arwain, er enghraifft, at Ddiploma Cenedlaethol mewn rheolaeth amgylcheddol. • Mae Canolfan Busnes Gwyrdd Cymru yn darparu ystod o fathau o gymorth i fusnesau integreiddio arferion datblygu cynaliadwy yn eu gweithrediadau pob dydd. Maent yn darparu ystod o gyrsiau rheolaeth amgylcheddol dan y categorïau canlynol: ○ Rheolaeth amgylcheddol ○ Rheoli gwastraff ○ Cludiant ○ Deddfwriaeth amgylcheddol ○ Rheoli llygredd ○ Ynni adnewyddadwy ○ Rheoli ynni	

[93] WEFO cross cutting themes 'Fact Sheets' Please contact the CCT Team WEFOCrossCuttingThemes@gov.wales
[94] WEFO cross cutting themes 'Fact Sheets' Please contact the CCT Team WEFOCrossCuttingThemes@gov.wales
[95] http://www.lantra.co.uk/wales
[96] http://www.walesgreenbusinesscentre.co.uk/

Camau gweithredu penodol.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
	Mae'r camau gweithredu canlynol yn ymwneud ag AP2 dan Flaenoriaeth 2 • Mae'n ofynnol i'r holl weithrediadau ddylunio camau gweithredu a fydd yn achosi'r canlyniad gofynnol i'r grŵp targed dynodedig, gan ddefnyddio Gwybodaeth am y Farchnad Lafur i sicrhau bod cyfranogwyr wedi'u harfogi â'r sgiliau sy'n ofynnol o fewn yr economi. Un ffordd o sefydlu thema drawsbynciol Datblygu Cynaliadwy o fewn gweithgarwch fyddai darparu addysg amgylcheddol wedi'i thargedu ar gyfer **menywod** gan annog cyrsiau mewn sectorau annhraddodiadol. • Gallai gweithgarwch prosiect arloesol sy'n amcanu at ysbrydoli a helpu pobl i gael gwaith **yn enwedig menywod** gyda'r nod o sicrhau dyfodol mwy disglair gynnwys darparu addysg amgylcheddol ar lefel mynediad. • Gallai hefyd ddarparu hyfforddiant mewn sgiliau rheolaeth amgylcheddol a sicrhau bod **menywod** yn cael eu hannog i wella eu sgiliau yn y sector gwyrdd megis rheoli gwastraff, cadwraeth ac ynni adnewyddadwy.	

<table>
<tr><th colspan="3">Dangosyddion y Flaenoriaeth</th></tr>
<tr><th>Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:</th><th>Datblygu Cynaliadwy:</th><th>Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:</th></tr>
<tr>
<td>Dangosyddion ar gyfer Amcan Penodol 3 (ap3);

• ‘Mentrau a Gynorthwywyd’ yn mabwysiadu neu’n gwella strategaethau cydraddoldeb ac amrywiaeth a systemau monitro.</td>
<td>Dangosydd ar gyfer Amcanion Penodol 1 a 2 (ap1 ac ap2):

• ‘Mentrau a Gynorthwywyd’ yn mabwysiadu neu’n gwella strategaethau datblygu cynaliadwy.

Dangosydd ar gyfer pob amcan penodol o dan flaenoriaeth 2:

• ‘Gweithrediadau’ yn integreiddio datblygu cynaliadwy mewn rhaglenni codi ymwybyddiaeth, addysg neu hyfforddiant.</td>
<td>Dangosyddion ar gyfer Amcan Penodol 1 (ap1):

Nid yw’r dangosyddion hyn wedi’u pennu i Themâu Trawsbynciol Trechu Tlodi ond maent yn berthnasol i’r Rhaglen yn gyffredinol. Fodd bynnag, maent yn caniatáu i weithrediadau ddangos sut y mae gweithgarwch yn cefnogi’r Thema Drawsbynciol hon.

• Cyflogedig, yn cynnwys cyfranogwyr hunangyflogedig heb unrhyw gymwysterau ffurfiol, sy'n meithrin sgiliau hanfodol neu'n ennill cymhwyster technegol neu benodol i waith pan maent yn gadael (dynion/menywod) (AP1)

• Cyflogedig, yn cynnwys cyfranogwyr hunangyflogedig sydd â hyd at ac yn cynnwys addysg uwchradd is (ISCED 2) sy'n meithrin sgiliau hanfodol neu'n ennill cymhwyster technegol neu benodol i waith ar lefel uwchradd is (ISCED 2) pan maent yn gadael (dynion/menywod) (AP2)</td>
</tr>
</table>

		Dangosyddion ar gyfer Amcan Penodol 2 (ap2): • Cyflogedig, gan gynnwys cyfranogwyr hunangyflogedig ag addysg uwchradd is (ISCED 2) sy'n ennill cymhwyster galwedigaethol technegol neu benodol i waith pan maent yn gadael ar lefel uwchradd uwch (ISCED 3) neu uwch (dynion/menywod) (AP2)

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
Pobl Hŷn (54+ oed) • Gweithio gydag Addysg Bellach ac Addysg Uwch yn ogystal â busnesau i ddatblygu ffyrdd effeithiol ac arloesol o dargedu ac ysgogi pobl hŷn i ennill sgiliau lefel uwch i gyfranogi / parhau i gyfranogi yn y farchnad lafur, gan gynnwys cyflogaeth am gyflog uwch/cyflogaeth fwy crefftus • Er enghraifft: gwasanaethau cymorth a chynghori, profiad/lleoliadau gwaith neu wirfoddoli[97], cyflenwi neu ddarparu cyngor ynghylch gwasanaethau sy'n		

[97] Gwefan Gwirfoddoli Cymru http://www.gwirfoddolicymru.net/ a Chanolfan Gweithredu Gwirfoddol Cymru (CGGC http://www.wcva.org.uk/volunteering?seq.lang=cy-GB

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
rhoi cymorth i bobl hŷn oresgyn problemau iechyd sy’n gysylltiedig ag oedran[98], gyda golwg ar gyfranogiad cynyddol ganddynt mewn ymyriadau sgiliau **Pobl Anabl / Pobl â Chyflyrau Iechyd sy’n Cyfyngu ar eu Gallu i Weithio** • Darparu gwasanaethau cymorth a/neu gyngor ar gyfer cyflogwyr ac ar gyfer unigolion ag anableddau neu gyflyrau iechyd sy’n cyfyngu ar eu gallu i weithio a fydd yn dileu rhwystrau sy’n eu hatal rhag ymgysylltu â, a/neu gyfranogi yn y farchnad waith a chyfleoedd hyfforddi a gwirfoddoli. Er enghraifft, dileu rhwystrau ffisegol, gwneud addasiadau o ran hygyrchedd y gweithle, darparu deunyddiau hygyrch megis fersiynau Braille, sain neu mewn print bras a gweithio gyda grwpiau / sefydliadau anabledd **Cyfrifoldebau Gofalu** Canfod, datblygu a/neu ddarparu cymorth ar gyfer unigolion â chyfrifoldebau gofalu, gan gynnwys y rhai sy’n gofalu am blant a’r rhai â		

[98] Menopause Self Care (Prosiect Cronfa Gymdeithasol Ewrop – Lloegr) http://www.menopauseselfcare.org.uk/

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
materion gofal pobl hŷn gyda golwg ar eu galluogi i ymgysylltu â chyfleoedd ar gyfer hyfforddiant a chamu ymlaen yn y farchnad lafur. • Er enghraifft: darparu neu helpu i ganfod cyfleusterau gofal plant fforddiadwy[99] a ffynonellau cymorth ariannol[100] a fydd yn galluogi unigolion i ymgysylltu â chyfleoedd ar gyfer hyfforddiant a chamu ymlaen yn y farchnad lafur **Iaith / Hygyrchedd** • Sicrhau bod yr holl ddeunyddiau, gwefannau a chyhoeddusrwydd ar gyfer y cyhoedd ar gael mewn fformatau hygyrch[101] a dwyieithog: - Cymraeg/Saesneg neu; - yn yr iaith gymunedol briodol os targedir grwpiau pobl dduon a lleiafrifoedd ethnig a dangynrychiolir - fersiynau print bras / sain / Braille o ddeunyddiau hyfforddiant / addysgol / marchnata.		

[99] Llywodraeth Cymru 'Gofal Plant' https://llyw.cymru/gofal-plant-rhianta?_ga=2.205827603.1822671839.1583743669-631954825.1556280598
[100] Llywodraeth Cymru ' Cymorth i Dalu am Ofal Plant' https://gov.wales/topics/people-and-communities/people/children-and-young-people/childcare/help-paying-for-childcare/?skip=1&lang=cy
[101] Swyddfa dros Faterion Pobl Anabl 'Guide to Accessible Publishing' http://odi.dwp.gov.uk/inclusive-communications/channels/publishing.php

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
• Er enghraifft: - Cymhwyso canllawiau Comisiynydd y Gymraeg ar 'Gwneud cais am Gontractau a Grantiau: Ystyried y Gymraeg' yn eich sefydliadau eich hun ac i'ch partneriaid cyflenwi ac ymlynu wrth eich Cynllun Iaith Gymraeg chi eich hun a/neu unrhyw safonau iaith y gallech ddod yn ddarostyngedig iddynt[102] - Cynllunio sut y gallwch gynnig eich gwasanaethau i gyfranogwyr (ee cyrsiau, gweithgareddau, mentora ac ati) yn Gymraeg ac yn Saesneg. Os nad yw eich sefydliad yn gallu darparu ar gyfer cyfranogwyr Cymraeg, dylech ystyried cynnwys partneriaid cyflenwi eraill a all wneud hynny - Sicrhau y bydd contractwyr a phartneriaid cyflenwi'n gallu ymwneud â chi yn Gymraeg, os ydynt yn dymuno		

[102] Gwneud cais am Gontractau a Grantiau: Ystyried y Gymraeg http://www.comisiynyddygymraeg.cymru/hybu/SiteCollectionDocuments/Contractau%20a%20Grantiau%20CYM.pdf

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
- Egluro'r hyn sydd a'r hyn nad yw'n arfer da ar gyfer hygyrchedd o ran cyhoeddiadau, deunyddiau a gwefannau drwy gyfeirio at sefydliadau megis RNIB Cymru[103], 'cod ymarfer' hygyrchedd gwefannau'r Sefydliad Safonau Prydeinig[104] **Pobl Dduon a Lleiafrifoedd Ethnig** • Herio stereoteipiau ac, os yw Saesneg yn ail iaith i unigolyn, dylid cynnig hyfforddiant / deunyddiau mewn ieithoedd cymunedol priodol neu ddarparu mynediad at / cyflenwi ESOL (Saesneg ar gyfer Siaradwyr Ieithoedd Eraill)[105] **Asesiadau o'r Effaith ar Gydraddoldeb:** • Mae Dyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus yng Nghymru (sy'n deillio o Ddeddf Cydraddoldeb 2010) wedi'i bwriadu i helpu awdurdodau cyhoeddus i fynd i'r afael ag anghydraddoldebau a chyfrannu tuag at gymdeithas decach yn ogystal â helpu awdurdodau cyhoeddus i		

[103] RNIB Cymru http://www.rnib.org.uk/cy/wales-cymru-1
[104] Sefydliad Safonau Prydeinig (BSI) Cod ymarfer hygyrchedd ar y we http://shop.bsigroup.com/en/ProductDetail/?pid=000000000030180388
[105] Saesneg ar gyfer Siaradwyr Ieithoedd Eraill Llywodraeth Cymru https://llyw.cymru/saesneg-ar-gyfer-siaradwyr-ieithoedd-eraill-datganiad-polisi?_ga=2.168724129.1822671839.1583743669-631954825.1556280598

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
gyflawni canlyniadau gwell i bawb. • Un ffordd y gall cyrff cyhoeddus sicrhau eu bod yn gweithio tuag at nodau o'r fath a lleihau anghydraddoldeb posibl yw cynnal asesiadau o'r effaith ar gydraddoldeb, sy'n helpu i leihau anghydraddoldeb a lliniaru effeithiau anffafriol posibl.[106,107] • Gall sefydliadau nad yw Dyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus yn berthnasol iddynt hefyd gynnal Asesiadau o'r Effaith ar Gydraddoldeb ar sail wirfoddol, i arddangos arfer da. **Recriwtio** • Sicrhau bod pob cyfle recriwtio a swyddi ar gael i bob unigolyn, yn cynnwys y rheini â nodweddion gwarchodedig yn unol â Deddf Cydraddoldeb 2010. • Mae hefyd angen i'r Gweithrediad gynnwys ystyriaethau iaith Gymraeg, er enghraifft: Recriwtio staff sy'n siarad Cymraeg, yr angen i gadw nifer addas		

[106] Asesiadau o'r Effaith ar Gydraddoldeb: Llywodraeth https://llyw.cymru/cynllunio-strategaeth-cydraddoldeb?_ga=2.189263595.1100266084.1584372565-631954825.1556280598
Y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol l https://www.equalityhumanrights.com/en/advice-and-guidance/public-sector-equality-duty-wales
[107] Arferion Asesu Effeithiau ar Gydraddoldeb yng Nghymru http://www.eiapractice.wales.nhs.uk/hafan

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
o staff sy'n siarad Cymraeg drwy gydol oes y Gweithrediad er mwyn darparu'r gwasanaeth yn ogystal â'r gallu i recriwtio a chyfweld drwy gyfrwng y Gymraeg. Ceir rhagor o wybodaeth yng Nghanllawiau'r Comisiynydd Iaith Gymraeg 'Recriwtio - Ystyried y Gymraeg'[108] • Lle bynnag y bo'n bosibl, dylai sefydliadau geisio ehangu amrywiaeth eu gweithlu a sicrhau y caiff prosesau recriwtio allanol eu cefnogi os yw'n bosibl. Fodd bynnag, lle mae gan sefydliadau bolisïau y mae rheolwyr ac undebau llafur wedi cytuno arnynt, dylai'r polisïau hyn fod yn berthnasol. Gellir hysbysebu swyddi gwag yn fewnol yn unol â'r telerau a nodir yn y polisi y cytunwyd arno. Lle na chredir y bydd yn bosibl llenwi'r swydd wag yn fewnol, dylid hefyd hysbysebu gan ddefnyddio amrywiaeth o ddulliau a fyddai'n cynnwys canolfannau gwaith, asiantaethau, y wasg genedlaethol, leol ac arbenigol, sefydliadau'r trydydd sector a gwefannau eraill lle y bo'n briodol ac yn fforddiadwy		

[108] Canllawiau Comisiynydd y Gymraeg 'Recriwtio – Ystyried y Gymraeg': http://www.comisiynyddygymraeg.cymru/hybu/SiteCollectionDocuments/20160308%20%20GC%20C%20Cyngor%20Recriwtio%20-%20CYMRAEG%20%28T%29%20%282%29.pdf

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
• Hybu perchnogaeth ar gyfleoedd cyfartal a phrif ffrydio rhywedd, yn cynnwys hybu / ystyried yr iaith Gymraeg drwy greu rôl hyrwyddwr cyfle cyfartal a lle y bo'n berthnasol, annog hyn ym mhob agwedd ar weithgarwch y gweithle. • Ystyriwch y ‘Symbol / system hyderus o ran anabledd’ sy’n cael ei ddefnyddio yng Nghymru, Lloegr a’r Alban i annog ceisiadau gan bobl anabl.[109]		

[109] DWP Two-Tick: https://www.gov.uk/recruitment-disabled-people/encouraging-applications

Echel Flaenoriaeth 3 – Cyflogaeth a Chyrhaeddiad Ieuenctid

BLAENORIAETH FUDDSODDI: Integreiddio pobl ifanc yn y farchnad lafur mewn modd cynaliadwy, yn enwedig y rheini nad ydynt mewn cyflogaeth, addysg na hyfforddiant, yn cynnwy pobl ifanc sydd mewn perygl o gael eu hallgáu'n gymdeithasol a phobl ifanc o gymunedau wedi'u hymyleiddio, yn cynnwys drwy weithredu'r Warant Ieuenctid.

AMCAN PENODOL 1: Lleihau nifer y bobl ifanc 16-24 oed Nad ydynt mewn Cyflogaeth, Addysg na Hyfforddiant (NEET).

BLAENORIAETH FUDDSODDI: Gostwng cyfraddau gadael yr ysgol yn gynnar a'i atal a hyrwyddo mynediad cyfartal i addysg plentyndod cynnar, addysg gynradd ac addysg uwchradd o ansawdd da gan gynnwys llwybrau dysgu ffurfiol, anffurfiol a heb fod yn ffurfiol ar gyfer ailintegreiddio i mewn i addysg a hyfforddiant.

AMCAN PENODOL 2: Lleihau nifer y bobl ifanc rhwng 11 a 24 oed sy'n wynebu risg o ddod yn NEET.

Camau gweithredu penodol.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
Mae'r camau gweithredu canlynol yn ymwneud ag Amcanion Penodol ap1 ac ap2 dan Flaenoriaeth 3 • Gweithio gyda chyrff addysgol, gan gynnwys ysgolion, sefydliadau AU ac AB (Addysg Uwch / Addysg Bellach), i ddatblygu ffyrdd effeithiol ac arloesol o dargedu, ysgogi a helpu pobl ifanc 'Nad Ydynt mewn Addysg, Cyflogaeth na Hyfforddiant' (NEET) neu sydd mewn perygl o ddod yn NEET i wireddu eu llawn botensial, gan gydnabod y dulliau gweithredu gwahanol y gall fod eu hangen ar gyfer dynion a menywod. Er enghraifft: gwasanaethau cymorth a chynghori, profiad / lleoliadau gwaith[110] neu wirfoddoli[111], cyflenwi neu ddarparu cyngor ynghylch gwasanaethau sy'n herio stereoteipiau a menywod ifanc a dynion ifanc i mewn i feysydd pwnc	**Mae'r camau gweithredu canlynol yn ymwneud â phob amcan penodol dan flaenoriaeth 3:** **Camau Gweithredu ar gyfer gweithio gyda phobl ifanc.** • Mae'n ofynnol i'r holl weithrediadau ddylunio camau gweithredu a fydd yn rhoi'r canlyniad gofynnol i'r grŵp targed dynodedig, gan ddefnyddio Gwybodaeth am y Farchnad Lafur i sicrhau bod cyfranogwyr wedi'u harfogi i wneud dewisiadau gwybodus am eu gyrfaoedd ac i gael mynediad at gyfleoedd ar gyfer cyflogaeth. Un ffordd o sefydlu thema drawsbynciol Datblygu Cynaliadwy o fewn gweithgarwch fyddai darparu gweithgarwch addysg amgylcheddol penodol i bobl ifanc yn y sector amgylcheddol. Dylai gweithrediadau o'r fath ddarparu cyfleoedd i ddilyn cymwysterau amgylcheddol	**Mae'r camau gweithredu canlynol yn ymwneud ag Amcanion Penodol 1 a 2 dan Flaenoriaeth 3** • Cymorth i bobl ifanc gamu i mewn i gyflogaeth gan gynnwys darparu cyngor ynghylch cyfleoedd ar gyfer dysgu a chyflogaeth. • Cymorth ar gyfer gweithgareddau sy'n cynorthwyo unigolion i drosglwyddo eu sgiliau yn enwedig i feysydd lle mae prinder sgiliau. • Cymorth wedi'i dargedu i ddileu rhwystrau i gyfranogiad llawn mewn dysgu ee hyfforddiant galwedigaethol. • Cymorth ar gyfer cynllun mentora ac eiriolaeth. • Targedu cymorth i ddatblygu sgiliau sy'n gysylltiedig â gwaith ar gyfer rhai sy'n ymuno â'r farchnad lafur am y tro

[110] Wythnos Gwaith Ieuenctid Llywodraeth Cymru http://gov.wales/topics/educationandskills/skillsandtraining/youth-work/youth-work-week/?lang=cy
[111] Gwefan Gwirfoddoli Cymru http://www.volunteering-wales.net/ a Chanolfan Gweithredu Gwirfoddol Cymru (CGGC) http://www.wcva.org.uk/volunteering?seq.lang=cy-GB

Camau gweithredu penodol.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
annhraddodiadol, gan gynnwys pynciau STEM[112,113], Mentrau sy'n helpu i atal pobl ifanc rhag dod yn NEET,[114] (Rhai Nad Ydynt mewn Addysg, Cyflogaeth na Hyfforddiant),	galwedigaethol neu academaidd pellach. • Llwybr arall fyddai darparu hyfforddiant sgiliau rheolaeth amgylcheddol a sicrhau bod pobl ifanc yn cael eu hannog i wella'u sgiliau yn y sector gwyrdd megis rheoli gwastraff, cadwraeth ac ynni adnewyddadwy. Er enghraifft, gall hyfforddiant sgiliau mewn rheolaeth amgylcheddol ddarparu llwybr i gyflogaeth gynaliadwy yn y sector amgylcheddol sy'n tyfu drwy'r amser. • Darperir hyfforddiant ymarferol mewn sgiliau rheolaeth amgylcheddol yng Nghymru gan sefydliadau megis LANTRA[115] a Chanolfan Busnes Gwyrdd Cymru[116].	cyntaf, ee ysgrifennu CV a chyrsiau sgiliau TGCh o lefel sylfaen ymlaen, gostwng nifer y rhai sydd wedi'u hallgáu'n ddigidol. • Cefnogi'r rhai sy'n dymuno gwella'u sgiliau TGCh gan ddefnyddio proses ymgysylltu sy'n cofleidio'r ofnau a'r pryderon y gall cyfranogwr posibl fod yn eu teimlo os yw'n newydd i ddysgu digidol. Dylai'r cyrsiau ddarparu ar gyfer cyfranogwyr sy'n amrywio o'r rhai nad ydynt erioed wedi defnyddio cyfrifiadur i'r rhai y mae angen iddynt wella'u sgiliau i gamu ymlaen yn eu rôl yn y gwaith. Dylid datblygu dulliau arloesol wrth ddewis lleoliadau ac amseroedd (os yn berthnasol) i gynyddu nifer y cyfranogwyr i'r eithaf. • Dulliau arloesol o ddarparu mynediad at wasanaethau TG er mwyn hybu addysg a hyfforddiant.

112 Siarter Athena Swan – Datblygu gyrfaoedd menywod mewn pynciau STEM http://www.ecu.ac.uk/equality-charter-marks/athena-swan/
113 Llywodraeth Cymru, Menywod mewn gwyddoniaeth, adroddiad 'Menywod dawnus ar gyfer Cymru lwyddiannus' http://gov.wales/topics/science-and-technology/science/women-in-science/?skip=1&lang=cy
114 Canllawiau Llywodraeth Cymru 'Nodi'n Gynnar' http://gov.wales/topics/educationandskills/skillsandtraining/youthengagement/early-identification-guidance/?skip=1&lang=cy
115 http://www.lantra.co.uk/wales
116 http://www.walesgreenbusinesscentre.co.uk/

Camau gweithredu penodol.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
	• Mae LANTRA yn darparu cyrsiau mewn cadwraeth amgylcheddol sy'n arwain, er enghraifft, at Ddiploma Cenedlaethol mewn rheolaeth amgylcheddol. • Mae Canolfan Busnes Gwyrdd Cymru yn darparu ystod o fathau o gymorth i fusnesau integreiddio arferion datblygu cynaliadwy yn eu gweithrediadau pob dydd. Maent yn darparu ystod o gyrsiau rheolaeth amgylcheddol dan y categorïau canlynol: ○ Rheolaeth amgylcheddol ○ Rheoli gwastraff ○ Cludiant ○ Deddfwriaeth amgylcheddol ○ Rheoli llygredd ○ Ynni adnewyddadwy ○ Rheoli ynni	• Darparu cymorth wedi'i deilwra er mwyn dileu'r rhwystrau i addysg a hyfforddiant ar gyfer unigolyn. • Rhoi cymorth i unigolion sy'n derbyn y cyfle i wirfoddoli/mynychu lleoliadau gwaith. Gallai'r cymorth gynnwys:- ○ darparu sesiynau gwybodaeth er mwyn codi ymwybyddiaeth ac amlygu disgwyliad y sefydliad / cyflogwr sy'n cyfranogi; ○ cymorth yn ystod y lleoliad, arfarniad wedyn a phenodi mentor yn y lleoliad. • Rôl ddynodedig â chyfrifoldeb am ganfod lleoliadau gwaith, sicrhau bod ystod eang ac amrywiol o gyflogwyr yn chwarae rhan ac yn gefnogol a bod lleoliadau'n cynnig profiad gwaith gwerthfawr (sgiliau ymarferol) tra'n neilltuo amser bob wythnos i barhau i feithrin sgiliau hanfodol. • Sefydlu grwpiau cymorth cymheiriaid i gefnogi ac annog cyfranogwyr yn ystod y lleoliad gwirfoddoli/ gwaith gan ddatblygu 'dysgu rhwng

Camau gweithredu penodol.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
	<u>Cam gweithredu generig yn ymwneud â'r amcanion penodol:</u> • **Annog pobl ifanc i gyflawni rôl fel hyrwyddwr.** Bydd y person ifanc penodol hwn yn cymryd cyfrifoldeb am ddatblygu cynaliadwy ac yn datblygu gweithgareddau sy'n ymwneud â'r maes pwnc. • Drwy roi'r cyfle i bobl ifanc ymwneud â datblygu cynaliadwy, bydd hyn yn cynnig ymdeimlad o berchnogaeth a balchder mewn sefydlu egwyddorion datblygu cynaliadwy mewn 'gweithrediad' a hefyd yn eu hardal leol.	cymheiriaid'. • Darparu "Cronfa Rhwystrau" i gynorthwyo gyda chostau cludiant neu ofal plant; byddai'r gronfa hon ar gael am gyfnod cyfyngedig ac yn cael ei defnyddio i bontio'r bwlch rhwng eu diwrnod cyntaf o gyflogaeth a'u siec gyflog gyntaf ar gyfer y rhai yr ystyrir eu bod fwyaf mewn angen. • 'Hyrwyddwr Dychwelyd i'r Gwaith' - unigolyn sydd wedi cael ei gyflogi ers peth amser a allai roi cymorth a chyngor y gellir uniaethu â hwy. • Ystyriaeth i ddulliau ymgysylltu perthnasol hy yr offer/y methodolegau cywir, 'bachyn' cychwynnol er mwyn denu cyfranogwr drwy'r drysau ac anghenion cymuned benodol neu grŵp penodol o bobl. • Ymyriadau o ran arloesi sy'n sicrhau bod gan yr holl bobl ifanc gan gynnwys y rhai sy'n wynebu anfanteision lluosog fynediad at ystod lawn o gyfleoedd galwedigaethol ac academaidd, gan gynnwys dysgu yn y gymuned.

Camau gweithredu penodol.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
		• Cymorth ar gyfer ymyriadau penodol i bobl ifanc, yn enwedig y rhai sydd mewn perygl o ddod yn NEET gan gynnwys darpariaeth mewn ysgolion ac yn y gymuned. Gallai mathau o weithgarwch gynnwys: gweithgareddau sy'n gysylltiedig â gwaith, codi hyder, cyngor ac arweiniad, gwybodaeth ynghylch gyrfaoedd, hyfforddiant datblygu hyder a sgiliau a chyfrifoldeb cymdeithasol. • Systemau sy'n cefnogi dysgu annibynnol. • Cymorth ar gyfer systemau asesu darpar gyfranogwyr sydd â'r nod o nodi llwybr ymgysylltu posibl. • Gellid cynnig profiad gwaith perthnasol neu gyfleoedd perthnasol ar gyfer diwrnodau rhagflas ynghyd ag ymweliadau wedi'u trefnu â'r colegau neu'r prifysgolion lleol. • Drwy ddarparu cymorth neu fentora gan gymheiriaid ar gyfer yr holl bobl ifanc ni waeth ble maent ar eu siwrne addysgol neu gyflogaeth gellid eu

Camau gweithredu penodol.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
		cynorthwyo i gyfranogi drwy gydol y gweithrediad ac yn y pen draw i gyrraedd eu nodau terfynol. • Cymorth mentor o'r sector busnes lleol neu'r gymuned leol. • Mae’n aml yn wir mai pobl â nodweddion gwarchodedig ee pobl anabl yw’r bobl sy’n profi’r tlodi mwyaf. Felly efallai mai’r ffordd orau o fynd ati i ymgysylltu ag unigolion sy’n profi tlodi fyddai ystyried y trawsgroesi naturiol rhwng camau gweithredu y cyfeirir atynt dan thema Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd a’r rhai y cyfeirir atynt dan thema Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol.

Dangosyddion y Flaenoriaeth		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
Nid oes camau gweithredu penodol ar gyfer Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd	**Dangosydd ar gyfer pob amcan penodol dan flaenoriaeth 3:** • 'Gweithrediadau' yn integreiddio datblygu cynaliadwy mewn rhaglenni codi ymwybyddiaeth, addysg neu hyfforddiant.	Nid yw'r dangosyddion hyn wedi'u pennu i Themâu Trawsbynciol Trechu Tlodi ond maent yn berthnasol i'r Rhaglen yn gyffredinol. Fodd bynnag, maent yn caniatáu i weithrediadau ddangos sut y mae gweithgarwch yn cefnogi'r Thema Drawsbynciol hon. **Dangosyddion ar gyfer Amcan Penodol 1 (ap1):** • Cyfranogwyr NEET (16-24 oed) sy'n dechrau cyflogaeth pan maent yn gadael (AP1) • Cyfranogwyr NEET (16-24 oed) mewn addysg/hyfforddiant pan maent yn gadael. (AP1) • Cyfranogwyr NEET (16-24 oed) sy'n dechrau cyflogaeth pan maent yn gadael. (AP1)

Dangosyddion y Flaenoriaeth		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
		<u>Dangosyddion ar gyfer Amcanion Penodol 2 (ap2):</u> • Cyfranogwyr mewn perygl o ddod yn NEET (11-24 oed) sy’n ennill cymwysterau pan maent yn gadael) (AP2) • Cyfranogwyr mewn perygl o ddod yn NEET (11-24 oed) i mewn i addysg/hyfforddiant pan maent yn gadael. (AP2)

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
Pobl Anabl / Pobl â Chyflyrau Iechyd sy'n Cyfyngu ar eu Gallu i Weithio • Darparu gwasanaethau cymorth a/neu gyngor ar gyfer cyflogwyr ac ar gyfer pobl ifanc ag anableddau neu gyflyrau iechyd sy'n cyfyngu ar eu gallu i weithio a fydd yn dileu rhwystrau sy'n eu hatal rhag ymgysylltu â, a/neu gyfranogi mewn addysg a datblygiad yn y farchnad waith, gan gynnwys cyfleoedd hyfforddi a gwirfoddoli. Er enghraifft, dileu rhwystrau ffisegol, gwneud addasiadau o ran hygyrchedd y gweithle, darparu deunyddiau hygyrch megis fersiynau Braille, sain neu mewn print bras a gweithio gyda grwpiau / sefydliadau anabledd **Cyfrifoldebau Gofalu** • Canfod, datblygu a/neu ddarparu cymorth ar gyfer unigolion â chyfrifoldebau gofalu, gan gynnwys pobl ifanc sy'n gofalu am blant a phobl ifanc â materion gofal pobl hŷn gyda golwg ar eu galluogi i ymgysylltu neu ail-ymgysylltu â'r farchnad lafur.		•

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
• Er enghraifft: darparu neu helpu i ganfod cyfleusterau gofal plant fforddiadwy[117] a ffynonellau cymorth ariannol[118] a fydd yn galluogi unigolion i ymgysylltu â'r farchnad lafur **Iaith / Hygyrchedd** • Sicrhau bod yr holl ddeunyddiau, gwefannau a chyhoeddusrwydd ar gyfer y cyhoedd ar gael mewn fformatau hygyrch[119] a dwyieithog: - Cymraeg/Saesneg neu; - yn yr iaith gymunedol briodol os targedir grwpiau pobl dduon a lleiafrifoedd ethnig a dangynrychiolir - fersiynau print bras / sain / Braille o ddeunyddiau hyfforddiant / addysgol / marchnata. Er enghraifft: - Cymhwyso canllawiau Comisiynydd y Gymraeg ar 'Gwneud cais am Gontractau a Grantiau: Ystyried y Gymraeg' yn eich sefydliad eich hun ac i'ch partneriaid cyflenwi ac ymlynu		

[117] Llywodraeth Cymru 'Gofal Plant' https://llyw.cymru/gofal-plant-rhianta?_ga=2.205827603.1822671839.1583743669-631954825.1556280598
[118] Llywodraeth Cymru ' Cymorth i Dalu am Ofal Plant' https://gov.wales/topics/people-and-communities/people/children-and-young-people/childcare/help-paying-for-childcare/?skip=1&lang=cy
[119] Swyddfa dros Faterion Pobl Anabl 'Guide to Accessible Publishing' http://odi.dwp.gov.uk/inclusive-communications/channels/publishing.php

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
wrth eich Cynllun Iaith Gymraeg chi eich hun a/neu unrhyw safonau iaith y gallech ddod yn ddarostyngedig iddynt[120] - Cynllunio sut y gallwch gynnig eich gwasanaethau i gyfranogwyr (ee cyrsiau, gweithgareddau, mentora ac ati) yn Gymraeg ac yn Saesneg. Os nad yw eich sefydliad yn gallu darparu ar gyfer cyfranogwyr Cymraeg, dylech ystyried cynnwys partneriaid cyflenwi eraill a all wneud hynny - Sicrhau y bydd contractwyr a phartneriaid cyflenwi'n gallu ymwneud â chi yn Gymraeg, os ydynt yn dymuno - Egluro'r hyn sydd a'r hyn nad yw'n arfer da ar gyfer hygyrchedd o ran cyhoeddiadau, deunyddiau a gwefannau drwy gyfeirio at sefydliadau megis RNIB Cymru[121], 'cod ymarfer' hygyrchedd gwefannau'r Sefydliad Safonau Prydeinig[122]		

[120] Gwneud cais am Gontractau a Grantiau: Ystyried y Gymraeg http://www.comisiynyddygymraeg.cymru/hybu/SiteCollectionDocuments/Contractau%20a%20Grantiau%20CYM.pdf

[121] RNIB Cymru http://www.rnib.org.uk/wales-cymru-1

[122] British Standards Institute (BSI) Web accessibility code of practice http://shop.bsigroup.com/en/ProductDetail/?pid=000000000030180388

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
Pobl Dduon a Lleiafrifoedd Ethnig • Herio stereoteipiau ac, os yw Saesneg yn ail iaith i unigolyn, dylid cynnig hyfforddiant / deunyddiau mewn ieithoedd cymunedol priodol neu ddarparu mynediad at / cyflenwi ESOL (Saesneg ar gyfer Siaradwyr Ieithoedd Eraill)[123] **Asesiadau o'r Effaith ar Gydraddoldeb:** • Mae Dyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus yng Nghymru (sy'n deillio o Ddeddf Cydraddoldeb 2010) wedi'i bwriadu i helpu awdurdodau cyhoeddus i fynd i'r afael ag anghydraddoldebau a chyfrannu tuag at gymdeithas decach yn ogystal â helpu awdurdodau cyhoeddus i gyflawni canlyniadau gwell i bawb. • Un ffordd y gall cyrff cyhoeddus sicrhau eu bod yn gweithio tuag at nodau o'r fath a lleihau anghydraddoldeb posibl yw cynnal asesiadau o'r effaith ar gydraddoldeb, sy'n helpu i leihau anghydraddoldeb a		

[123] Saesneg ar gyfer Siaradwyr Ieithoedd Eraill Llywodraeth Cymru https://llyw.cymru/saesneg-ar-gyfer-siaradwyr-ieithoedd-eraill-datganiad-polisi?_ga=2.168724129.1822671839.1583743669-631954825.1556280598

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
lliniaru effeithiau anffafriol posibl.[124,125] Gall sefydliadau nad yw Dyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus yn berthnasol iddynt hefyd gynnal Asesiadau o'r Effaith ar Gydraddoldeb ar sail wirfoddol, i arddangos arfer da **Recriwtio** • Sicrhau bod pob cyfle recriwtio a swyddi ar gael i bob unigolyn, yn cynnwys y rheini â nodweddion gwarchodedig yn unol â Deddf Cydraddoldeb 2010. • Mae hefyd angen i'r Gweithrediad gynnwys ystyriaethau iaith Gymraeg, er enghraifft: Recriwtio staff sy'n siarad Cymraeg, yr angen i gadw nifer addas o staff sy'n siarad Cymraeg drwy gydol oes y Gweithrediad er mwyn darparu'r gwasanaeth yn ogystal â'r gallu i recriwtio a chyfweld drwy gyfrwng y Gymraeg. Ceir rhagor o wybodaeth yng Nghanllawiau'r Comisiynydd Iaith Gymraeg 'Recriwtio - Ystyried y		

[124] Asesiadau o'r Effaith ar Gydraddoldeb: Llywodraeth Cymru Y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol https://www.equalityhumanrights.com/en/advice-and-guidance/equality-impact-assessments
[125] Arferion Asesu Effeithiau ar Gydraddoldeb yng Nghymru http://www.eiapractice.wales.nhs.uk/hafan

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
Gymraeg'[126] • Lle bynnag y bo'n bosibl, dylai sefydliadau geisio ehangu amrywiaeth eu gweithlu a sicrhau y caiff prosesau recriwtio allanol eu cefnogi os yw'n bosibl. Fodd bynnag, lle mae gan sefydliadau bolisïau y mae rheolwyr ac undebau llafur wedi cytuno arnynt, dylai'r polisïau hyn fod yn berthnasol. Gellir hysbysebu swyddi gwag yn fewnol yn unol â'r telerau a nodir yn y polisi y cytunwyd arno. Lle na chredir y bydd yn bosibl llenwi'r swydd wag yn fewnol, dylid hefyd hysbysebu gan ddefnyddio amrywiaeth o ddulliau a fyddai'n cynnwys canolfannau gwaith, asiantaethau, y wasg genedlaethol, leol ac arbenigol, sefydliadau'r trydydd sector a gwefannau eraill lle y bo'n briodol ac yn fforddiadwy. • Cymorth ar gyfer datrysiadau arloesol i oresgyn rhwystrau o ran cludiant, gan gynnwys opsiynau ar gyfer gweithio gartref a hyfforddiant/oriau hyblyg.		

[126] Canllawiau Comisiynydd y Gymraeg 'Recriwtio – Ystyried y Gymraeg': http://www.comisiynyddygymraeg.cymru/hybu/SiteCollectionDocuments/20160308%20%20GC%20C%20Cyngor%20Recriwtio%20-%20CYMRAEG%20%28T%29%20%282%29.pdf

Camau Gweithredu Generig.		
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd:	**Datblygu Cynaliadwy:**	**Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol:**
• Hybu perchnogaeth ar gyfleoedd cyfartal a phrif ffrydio rhywedd, yn cynnwys hybu / ystyried yr iaith Gymraeg drwy greu rôl hyrwyddwr cyfle cyfartal a lle y bo'n berthnasol, annog hyn ym mhob agwedd ar weithgarwch y gweithle. • Ystyriwch y 'System / symbol hyderus o ran anabledd' sy'n cael ei ddefnyddio yng Nghymru, Lloegr a'r Alban i annog ceisiadau gan bobl anabl.[127]		

[127] DWP Two-Tick: https://www.gov.uk/recruitment-disabled-people/encouraging-applications

ATODIAD
Cyfle Cyfartal a Phrif Ffrydio Rhywedd – Cysylltiadau a Chyfeiriadau Gwybodaeth Defnyddiol

Pobl Hŷn:
Y Strategaeth ar gyfer Pobl Hŷn yng Nghymru 2013-2023[128], Yr Adran Gwaith a Phensiynau – Helping people to find and stay in work[129], Taflenni Ffeithiau themâu trawsbynciol WEFO' cysylltwch â'r Tîm Trawsbynciol WEFOCrossCuttingThemes@llyw.cymru

Menywod:
Prosiect W.A.V.E.[130], Cenedl Hyblyg[131], STEM Cymru[132], Chwarae Teg[133],, Women Like Us[134], Taflen Ffeithiau Swyddfa Cyllid Ewropeaidd Cymru ar thema drawsbynciol Cyfle Cyfartal dan raglenni ESF cysylltwch â'r Tîm Trawsbynciol WEFOCrossCuttingThemes@llyw.cymru [135]

Pobl Anabl / Cyflyrau Iechyd sy'n Cyfyngu ar Allu Pobl i Weithio:
Anabledd Cymru[136], Mynediad i Waith[137], Rhaglen Dewis Gwaith yr Adran Gwaith a Phensiynau[138], Rhwydwaith Ewropeaidd Hybu Iechyd yn y Gweithle[139], Taflen Ffeithiau Swyddfa Cyllid Ewropeaidd Cymru ar thema drawsbynciol Cyfle Cyfartal dan raglenni ESF[140], cysylltwch â'r Tîm Trawsbynciol WEFOCrossCuttingThemes@llyw.cymru, Fframwaith Gweithredu ar gyfer Byw'n Annibynnol[141]

[128] Y Strategaeth ar gyfer Pobl Hŷn yng Nghymru 2013-23 http://gov.wales/topics/health/publications/socialcare/strategies/older/?skip=1&lang=cy
[129] DWP 'Helping older people who want to find or stay in work' https://www.gov.uk/government/policies/helping-people-to-find-and-stay-in-work/supporting-pages/helping-older-people-who-want-to-find-or-stay-in-work
[130] Prosiect W.A.V.E (Menywod yn Ychwanegu Gwerth i'r Economi) https://www.cardiff.ac.uk/research/explore/research-units/women-adding-value-to-the-economy-wave
[131] Cenedl Hyblyg 2 http://www.agilenation2.org.uk/
[132] STEM Cymru 2 http://www.stemcymru.org.uk/cy/
[133] Chwarae Teg https://www.cteg.org.uk/cy/gwefan-newydd-chwarae-teg/
[134] Women Like Us (London) http://www.womenlikeus.org.uk/
[135] 'Taflenni Ffeithiau' themâu trawsbynciol WEFO WEFOCrossCuttingThemes@llyw.cymru
[136] Anabledd Cymru http://www.disabilitywales.org/
[137] Mynediad i Waith https://www.gov.uk/access-to-work/overview
[138] DWP 'Work Choice Programme https://www.gov.uk/work-choice/overview
[139] Rhwydwaith Ewropeaidd Hybu Iechyd yn y Gweithle http://www.enwhp.org
[140] 'Taflenni Ffeithiau' themâu trawsbynciol WEFO WEFOCrossCuttingThemes@llyw.cymru
[141] Fframwaith Gweithredu ar gyfer Byw'n Annibynnol http://gov.wales/topics/people-and-communities/equality-diversity/rightsequality/disability/framework-for-action/?lang=cy

Cyfrifoldebau Gofalu:
Taflen Ffeithiau Swyddfa Cyllid Ewropeaidd Cymru ar thema drawsbynciol Cyfle Cyfartal dan raglenni ESF, cysylltwch â'r Tîm Trawsbynciol WEFOCrossCuttingThemes@llyw.cymru [142]

Iaith a Hygyrchedd:
Strategaeth y Gymraeg 2012-2017, Cymraeg 2050' gan Lywodraeth Cymru[143], Taflenni Ffeithiau themâu trawsbynciol WEFO' WEFOCrossCuttingThemes@llyw.cymru cysylltwch â'r Tîm Trawsbynciol WEFOCrossCuttingThemes@llyw.cymru

Pobl Dduon a Lleiafrifoedd Ethnig:
Mae'r sefydliadau'n cynnwys: Cyngor Ffoaduriaid Cymru[144], Chwarae Teg[145], Taflen Ffeithiau Swyddfa Cyllid Ewropeaidd Cymru ar thema drawsbynciol Cyfle Cyfartal dan raglenni ESF cysylltwch â'r Tîm Trawsbynciol WEFOCrossCuttingThemes@llyw.cymru [146]

Pobl Ifanc:
Taflen Ffeithiau Swyddfa Cyllid Ewropeaidd Cymru ar thema drawsbynciol Cyfle Cyfartal dan raglenni ESF[147]
Y Ddraig Ffynci: Cynulliad Plant a Phobl Ifanc Cymru https://funkydragon.org/

Mabwysiadu neu Wella Strategaethau a Systemau Monitro Cydraddoldeb:
SEREN[148]

---

[142] Mae 'Taflenni Ffeithiau' themâu trawsbynciol WEFO yn amlygu sut mae prosiectau wedi cyflawni yn erbyn amrywiaeth o Ddangosyddion cyfle cyfartal ac ymrwymiadau ehangach megis: cyflawni i unigolion â Nodweddion Gwarchodedig, Cymalau Cymdeithasol/Cymunedol, NEET, Grwpiau Agored i Niwed, meysydd neu waith/astudiaeth anhraddodiadol, Hygyrchedd, yr Iaith Gymraeg WEFOCrossCuttingThemes@llyw.cymru

[143] Strategaeth y Gymraeg Llywodraeth Cymru ar gyfer 2012-2017 'Cymraeg 2050' https://gov.wales/topics/welshlanguage/welsh-language-strategy-and-policies/cymraeg-2050-welsh-language-strategy/?skip=1&lang=cy

[144] Cyngor Ffoaduriaid Cymru http://welshrefugeecouncil.org.uk

[145] Chwarae Teg https://www.cteg.org.uk/cy/gwefan-newydd-chwarae-teg/

[146] 'Taflenni Ffeithiau' themâu trawsbynciol WEFO WEFOCrossCuttingThemes@llyw.cymru

[147] 'Taflenni Ffeithiau' themâu trawsbynciol WEFO WEFOCrossCuttingThemes@llyw.cymru

[148] Pecyn Cymorth Cydraddoldeb ac Amrywiaeth SEREN http://grc.engineering.cf.ac.uk/research/seren/resources/products/2/

Ffeithluniau Themâu Trawsbynciol:

Mae'r Tîm Themâu Trawsbynciol wedi datblygu a pharhau i ddatblygu ffeithluniau astudiaethau achos sy'n dangos yr arferion da sydd ar waith mewn perthynas â Themâu Trawsbynciol yn rhaglenni 2014-2020. cysylltwch â'r Tîm Trawsbynciol WEFOCrossCuttingThemes@llyw.cymru:

WEFOCrossCuttingThemes@llyw.cymru

Mae cyfres o daflenni ffeithiau hefyd ar gael sy'n dangos sut y caiff gweithrediadau eu cyflawni yn erbyn ystod o ddangosyddion datblygu cynaliadwy a chyfleoedd cyfartal yn rhaglenni 2007-2013.

Cysylltwch â'r Tîm Trawsbynciol WEFOCrossCuttingThemes@llyw.cymru i gael y taflenni ffeithiau hyn

Cod Eco

Set o ymddygiadau yw'r Cod Eco sydd wedi'u bwriadu i godi ymwybyddiaeth amgylcheddol a rhannu gwybodaeth amgylcheddol ymhlith staff a defnyddwyr adeilad a/neu sefydliad. Mae'r Cod Eco (a arddangosir fel arfer gan ddefnyddio posteri) yn rhoi cynghorion ymarferol a gwybodaeth i atgoffa ynglŷn ag arbed ynni, dŵr ac adnoddau. Mae'r templed enghreifftiol canlynol yn dangos y math o gamau gweithredu y dylai'r cod eco eu hybu. Dylai'r camau gweithredu gael eu llunio gan y prif fuddiolwr a byddent yn benodol i weithgareddau'r prif fuddiolwr. Fodd bynnag, mae rhai camau gweithredu awgrymedig wedi'u cynnwys yn y templed.

	Atal, Arbed, Ailddefnyddio, Ailgylchu
Cod Eco	Byddwn yn atal, arbed, atgyweirio, ailddefnyddio ac ailgylchu i leihau gwastraff i'r eithaf lle bynnag y bo'n bosibl.
Camau Gweithredu	• Prynu eitemau â lefelau isel / sero o ddeunydd pacio; • Ailgylchu'r holl ddeunyddiau a ddefnyddiwyd, gan gynnwys papur, metelau, gwydr, plastig a bwyd; • Compostio eitemau darfodus priodol.

	Cludiant
Cod Eco	Byddwn yn ceisio eich annog i deithio mewn ffyrdd mwy eco-gyfeillgar pan fyddwch yn dod i'n gweld! Yn yr un modd, bydd busnes y sefydliad yn cael ei gynnal drwy'r dull cludiant mwyaf amgylcheddol gynaliadwy sydd ar gael.
Camau Gweithredu	• Lleihau'r angen i deithio lle y bo'n bosibl drwy ddefnyddio TGCh; • Defnyddio, hyrwyddo a gwella cludiant cyhoeddus lle bynnag y bo'n bosibl; • Defnyddio Fideogynadledda a Thelegynadledda; • Rhannu cerbydau lle bynnag y bo'n bosibl

	Prynu
Cod Eco	Byddwn yn prynu cynhyrchion a deunyddiau nad ydynt yn niweidio'r amgylchedd wrth gael eu gwneud neu eu defnyddio.
Camau Gweithredu	• Prynu cynhyrchion a ailddefnyddir/a ailgylchwyd lle bynnag y bo'n bosibl; • Amcanu at gyflawni Lefel 3 yn y Fframwaith Asesu Caffael Cynaliadwy ar y cyfan a Lefel 5 mewn o leiaf un maes.

	Dŵr
Cod Eco	Byddwn yn arbed dŵr lle bynnag y bo'n bosibl.
Camau Gweithredu	• Diffodd tapiau pan nad ydynt yn cael eu defnyddio; • Gosod mesurau arbed dŵr megis tapiau â chyfyngiad amser, systemau ailgylchu 'dŵr llwyd'*, toiledau dwrlif deuol, awyryddion dŵr ar bob tap sinc a dyfeisiau arbed dŵr mewn sestonau toiledau.

	Ynni
Cod Eco	Rydym yn amcanu at ddefnyddio llai o ynni ac yn eich dysgu chi sut i arbed ynni!
Camau Gweithredu	• Diffodd yr holl wresogyddion/goleuadau pan nad oes mo'u hangen; • Defnyddio rheolyddion gwresogi i adweithio'n gyflym i wahanol anghenion gwresogi dyddiol; • Gosod mesurau inswleiddio effeithiol, cau pob drws/ffenestr yn y gaeaf; • Tanysgrifio i gwmni ynni gwyrdd megis Good Energy sy'n gallu cael trydan gwyrdd 100%; • Gosod cyfleusterau ynni adnewyddadwy lle y bo'n bosibl, megis gwresogyddion dŵr solar.

	# Bioamrywiaeth
Cod Eco	Byddwn yn ceisio cynyddu bioamrywiaeth y safle a'i amgylchoedd.
Camau Gweithredu	• Ymgynghori â grwpiau bywyd gwyllt lleol ynghylch mynd ati'n effeithiol i annog bioamrywiaeth a bywyd gwyllt yn eich ardal.

	# Codi Ymwybyddiaeth
Cod Eco	Byddwn yn hysbysu ein holl ymwelwyr a'r cyhoedd sut yr ydym yn gofalu am ein hamgylchedd a gobeithio y byddant hwythau'n gwneud yr un modd gartref! Er enghraifft: Hysbysiadau a gwybodaeth i'w hatgoffa o amgylch y ganolfan, hyrwyddo ein hunain i'r cyfryngau lleol a darparu gwybodaeth ar ein gwefan
Camau Gweithredu	• Gosod hysbysiadau a phosteri amlwg o amgylch adeilad y sefydliad; • Darparu gwybodaeth ar y wefan ac mewn llenyddiaeth.

Dogfen Fersiwn Rheoli Canllawiau CCT

Dyddiad: Mawrth 2020

Log Diweddaru Dogfen Matrics ESF

Rhif Tudalen	Newid a wnaed	Rheswm
Generig		**Mae'r newidiadau Cyfle Cyfartal isod i gyd wedi'u gwneud yn y fersiwn Gymraeg**
Clawr blaen	Diweddaru rhif y fersiwn a'r dyddiad	Diweddaru canllawiau a dolenni gwe
Pob tudalen	Newid 'fersiwn 3 Ionawr 2017' i ' fersiwn 4: Ionawr 2018'	Troedyn tudalen – fersiwn newydd o'r dudalen
153	Ffeithlun	Ychwanegu testun a dolen URL
EO a GM		
7, 8, 9, 80, 81, 82	Dileu'r testun am Ddangosyddion Trawsbynciol	Cyfeirio at y Porth Arloesi Clyfar
12, 85	Ychwanegu testun	Proses Atgyfeirio Arloesi Clyfar a Dangosyddion Trawsbynciol
10, 59, 83, 133	Cynnwys troednodyn a dolen at adroddiad 'Menywod Dawnus ar gyfer Cymru Lwyddiannus' Llywodraeth Cymru	
15, 36, 52, 67, 88, 107, 125, 141	Diweddaru'r derminoleg o 'O blaid pobl anabl' i'r symbol ar gyfer hyder o ran anableddau	
15, 37, 53, 68, 88, 108, 126, 141	Dileu'r cyfeiriad at ddogfen 'Grantiau, benthyciadau a nawdd' Comisiynydd y Gymraeg	Cynnwys y canllawiau newydd 'Gwneud Cais am Gontractau a Grantiau: Ystyried y Gymraeg' a gyhoeddwyd ym mis Mawrth 2018.
58, 133	Dolen at y cerdyn sgorio Menywod mewn TG	Ddiweddaru i ddangos dogfen 2016
Drwy gydol	EQUIA yn lle EIA (yn y fersiwn Saesneg)	Adlewyrchu newidiadau o ran yr Amgylchedd a Chydraddoldeb
Atodiad	Diweddaru'r cyfeiriad at gysylltiadau a gwybodaeth ddefnyddiol, a'r dolenni gwe	
153	Ffeithlun a thaflen ffeithiau	Testun wedi'i olygu

DATBLYGU CYNALIADWY		
7, 8, 9, 80, 81, 82	Dileu'r testun am Ddangosyddion Trawsbynciol	Cyfeirio at y Porth Arloesi Clyfar
12, 85	Ychwanegu testun	Proses atgyfeirio Arloesi Clyfar a Dangosyddion Trawsbynciol
13,34,35,47,48,67,106, 121,122,124,140	Dileu’r cyfeiriad at Hyrwyddwr Datblygu Cynaliadwy	Dileu er mwyn adlewyrchu’r newid i ddefnyddio Hyrwyddwr Trawsbynciol generig yn lle themâu unigol. Pob cyfeiriad wedi’i ddileu o’r fersiwn Gymraeg)
46	Gwefan Trwyddedu Morol wedi newid	Diweddaru’r ddolen URL (y fersiwn Gymraeg wedi’i newid i adlewyrchu’r Saesneg)
69,88,115,142	Newidiadau BREEAM	Dileu'r testun i adlewyrchu newidiadau yng nghanllawiau BREEAM newydd Llywodraeth Cymru. (Y fersiwn Gymraeg wedi’i newid i adlewyrchu’r Saesneg)